

Budsjett 2023, økonomiplan 2023-2026

Økonomiavdelingen

Bardu kommune

03.11.2022

Budsjett 2023, økonomiplan 2023 - 2026

Kommunedirektørens kommentar	3
Innledning.....	4
Økonomiplanen – kommuneplanens kortsiktige del.....	4
Årsbudsjettet – er en bindende bevilgningsplan for 2023.....	4
Kommunale planer.....	4
Sammendrag kommuneplanens samfunnsdel.....	4
Mål og strategier	5
Utvikling i Bardu	9
Demografi	9
Befolkning.....	9
Befolkningsutvikling.....	10
Folkehelse.....	11
Bardu kommune som arbeidsgiver	12
Kostragruppe	13
Økonomistyring.....	14
Mål og handlingsregler	14
Måloppnåelse i økonomiplanperioden.....	14
Handlingsrom i økonomiplanperioden.....	16
Forutsetninger og fastsettelse av rammer i økonomiplanen	17
Budsjettprosessen 2023	17
Forutsetninger.....	17
Førende rammer – statsbudsjettet	17
Inntektssystemet.....	18
Inntekter i økonomiplanen	20
Lån, avdrag og renter.....	22
Budsjett og økonomiplanens investeringsdel.....	23
Oversikt over investeringsprosjekter og finansiering.....	23
Forklaring investeringsprosjekter.....	24
Budsjett og økonomiplanens driftsdel.....	28

Budsjett og økonomiplan rammeområder.....	28
Rammeområdene – enhetsleders kommentar med tilhørende tiltakslist.....	29
Oppvekst, kultur og integrering.....	29
Enhet Helse, omsorg og barnevern.....	30
Samfunn og utvikling.....	34
Næring	36
Brann og redning.....	37
Stab og fellestjenester	38
Oppsummering av tiltak gjennom økonomiplanperioden.....	40
Omstillingsbehov i økonomiplanperioden.....	41

Vedlegg:

1. Obligatoriske oversikter jf. Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. § 5-4 til §5-7.
2. Tiltaksliste
3. Eiendommer som fritas eiendomsskatt i 2023

Se også Kommunefakta Bardu på <https://www.ssb.no/kommunefakta/bardu>

Kommunedirektørens kommentar

Arbeidet med kommunens budsjett er en omfattende prosess. Bardu kommune har identifisert et betydelig omstillingsbehov, og er midt i en prosess hvor kommunen arbeider for å tilpasse driften. Omstilling skaper usikkerhet og bekymring i organisasjonen. Det er imidlertid helt nødvendig for å sikre at Bardu kommune har bærekraftig drift og et disposisjonsfond som gjør at kommunen er i stand til å håndtere uforutsette situasjoner.

Arbeidet med budsjettet har pågått siden medio mai. Forslag til rammebudsjett på basis av inntektsanslag og inneværende økonomiplan ble vedtatt i kommunestyret i juni. I etterkant av dette er det gjort detaljbudsjettering i avdelinger og drøftinger internt i enhetene. I lys av detaljbudsjetteringen, har endringer i de opprinnelige vedtatte rammene blitt foreslått. Budsjett-tall med høy grad av realisme har vært et viktig fokusområde også i år. På denne måten kunne eventuelle nedtak være basert på et riktigst mulig anslag.

Enhetene og avdelingene har i tillegg til arbeidet med omstillingsprogrammet som ligger til grunn for budsjettarbeidet, også blitt utfordret på å levere egne tiltak i budsjettprosessen. Tiltakslisten har laget grunnlaget for enhetsledermøtet i Bardu kommune sine anbefalinger til kommunedirektøren. På denne måten opplever vi at det er transparens i arbeidet.

Jeg ønsker å rette en stor takk til medarbeidere, avdelingsledere og enhetsledere i Bardu kommune som har levert i henhold til plan og kommet med tiltak og innspill til budsjettprosessen.

Stine Jakobsson Strømsø, kommunedirektør

Innledning

Økonomiplanen – kommuneplanens kortsiktige del

Økonomiplanen har et 4-årig perspektiv og skal vedtas årlig av kommunestyret på grunnlag av formannskapetets innstilling. Innstillingen med de forslag til vedtak som foreligger skal ligge til alminnelig ettersyn i minimum 14 dager før behandling i kommunestyremøtet. I Bardu kommune behandles økonomiplanen parallelt med behandlingen av årsbudsjettet i desember.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premisene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. De skal også vise utviklingen i kommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser. Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige. Økonomiplanen skal deles inn i en driftsdel og en investeringsdel.

Årsbudsjettet – er en bindende bevilgningsplan for 2023

Årsbudsjettet er identisk med det første året i økonomiplanen. Årsbudsjettet skal settes opp i balanse og skal bestå både av et driftsbudsjett og et investeringsbudsjett. Årsbudsjettet legges frem på rammenivå. Etter at kommunestyret har vedtatt budsjetttrammer pr. rammeområder, får kommunedirektøren fullmakt til å fordele rammene videre på utgifts- og inntektsarter på ansvarsnivå. Vedtaket om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.

Kommunale planer

Bardu kommunes visjon er: Trivsel og kvalitet i friske omgivelser

Sammendrag kommuneplanens samfunnsdel

Trivsel og kvalitet i friske omgivelser				
<i>Bardu skal, basert på bærekraftig utvikling og samspill mellom mennesker og natur, være en trygg og attraktiv kommune</i>				
Satsingsområde	Satsingsområde 1: Barn og unge, voksen og gammel	Satsingsområde 2: Bo og stedsutvikling, næringsliv og arbeidsplasser	Satsingsområde 3: Samarbeid og medvirkning	Satsingsområde 4: Natur, klima og miljø
Bærekraftig utvikling FNs bærekrafts- mål	 	 	 	
Hovedmål	Fra oppvekstkommune til livsløpskommune; trygt, godt og verdig for unge, voksen og gammel i Bardu	Bardu kommune trekker til seg nye innbyggere, og har et moderne og levende sentrum med attraktive møteplasser, aktiviteter og næringsliv	Godt samarbeid på tvers av sektorer og nivåer, dugnadsånd og frivillighet preger Bardu-samfunnet.	Bardu kommune er forberedt på klimautviklinger, forvalter ressursene langsiktig og reduserer klimavirkningen

Bardu kommune har også flere andre kommunedelplaner og temaplaner som har konsekvenser helt eller delvis er innarbeidet i budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026.

Mål og strategier

Under er en oversikt over mål og strategier for å nå målene, merk at målene er langsiktige, med et 10-års perspektiv. Tabellene under viser hvordan tiltak og strategier i samfunnsplanen er hensyntatt i økonomiplanen, og hva Bardu kommune bidrar med for å oppfylle disse.

Satsningsområde 1: Barn og unge, voksen og gammel

- 1.1. Ungdom i Bardu trives og har gode møteplasser inne og ute
- 1.2. Single og barnløse par etablerer seg og trives i Bardu.
- 1.3. Barnefamiliene trives
- 1.4. Eldre bor godt og har gode aktivitets- tilbud
- 1.5. Bardu har et godt kollektivtransport- tilbud utenom skoletiden.
- 1.6. I Bardu er det trygge veger for myke trafikanter.
- 1.7. I Bardu er det fortsatt godt idretts- og fritidstilbud.

	2023	2024	2025	2026
1.1. Ungdom i Bardu trives og har gode møteplasser inne og ute				
Ungdommens motivasjonspris	5 000	5 000	5 000	5 000
Ungdomsarbeid - MOT	210 000	210 000	210 000	210 000
Ungdomstiltak - arrangementer/møteplasser/ aktiviteter i regi av ungdomsrådet	Eget disp. fond - ca. 200 000 kr	Eget disp. fond - ca. 200 000 kr	Eget disp. fond - ca. 200 000 kr	Eget disp. fond - ca. 200 000 kr
Kontinuerlig arbeid med fokus på psykisk helse hos barn og unge				
Kompetansheving psykisk helse - behandling barn og unge	81 000	81 000		
Ekstra styrking skolehelsetjeneste	200 000	200 000	200 000	200 000
Omgjøre bygning til ungdomshus og etablere en møteplass med aktiviteter. Styres av ungdom, men med trygge voksne til stede				
Møteplass for unge	100 000	100 000	100 000	100 000
1.2. Single og barnløse par etablerer seg og trives i Bardu				
Legge grunnlag for gode aktivitetsstilbud til voksne				
Bardu kommune bidrar både direkte og indirekte med aktivitetsstilbud som bla svømming, tilrettelegging for idrett, alpinanlegg, turmuligheter, arrangementer, messer, bibliotek og kulturarena				
1.3. Barnefamiliene trives				
Lekeplass Øverjordet	168 000			
Videreutvikle skoler, barnehager og andre tjenester, sentralt og lett tilgjengelig.				
Ny skole med mange fasiliteter og arbeidsrom, ferdigstilt og tatt i bruk 2022				
1.4. Eldre bor godt og har gode aktivitets- tilbud				
Eldredagen	12 000	12 000	12 000	12 000
Utvide kapasiteten slik at alle eldre som ikke kan bo hjemme lenger får et godt bo- og aktivitetsstilbud.				
Smartboliger	1 500 000	20 000 000	37 000 000	
Velferds- og smartteknologiutstyr	2 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Digilab prosjekt	800 000 kr	800 000 kr	800 000 kr	800 000 kr
Ergoterapeut (20% økn.)	143 000	143 000	143 000	143 000
1.5. Bardu har et godt kollektivtransport- tilbud utenom skoletiden.				
Jobbe med å etablere en form for kollektivtransport for personer uten førerkort, f.eks. "ungdomstaxi" eller minibuss i dalene, gjennom samarbeid med andre aktører.				
1.6. I Bardu er det trygge veger for myke trafikanter.				
Vedlikeholde veginfrastrukturen, samt jobbe for trafikksikkerhet (f.eks. gang- og sykkelveger o.l.) og god framkommelighet for alle, langs hovedveier og kommunale veier.				
Trafikksikkerhetstiltak	145 000	300 000		
Belysning parkeringsplass svømmehall	100 000			
Busstopp Seterveien	300 000			
1.7. I Bardu er det fortsatt godt idretts- og fritidstilbud.				
Gjennomføre planlagt plan for idrett, fysisk aktivitet, friluftsliv og folkehelse				
Forebyggende helsearbeid	773 000	773 000	773 000	773 000
Deltakelse i Midt-Troms Friluftsråd	62 000	62 000	62 000	62 000
Fylkeslekene	Arrangør	Arrangør	Arrangør	Arrangør
Bardu kommune legger til rette for idretten ved å stille med idrettshall, idrettsanlegg og basseng til disposisjon for idrettslagene, samt oppkjøring av skiløyper og tilskudd til alpinanlegg mm.				

Satsningsområde 2: Bo og stedsutvikling, næringsliv og arbeidsplasser

- 2.1. Bardu er en attraktiv kommune som trekker til seg alle typer mennesker.
- 2.2. Setermoen sentrum er trivelig med gode møteplasser for alle aldre og ulike grupper, både inne og ute
- 2.3. Setermoen sentrum har flere boliger, god service, arbeidsplasser og variert handelstilbud
- 2.4. Bardu er en nasjonalparkkommune som er attraktiv for turister og hvor turistene stopper
- 2.5. Bardu har flere private og offentlige arbeidsplasser, et mangfold av jobber, også kompetansesarbeidsplasser, jobber for ungdom, medflyttere og eldre.
- 2.6. Landbruket og landbrukstilknyttede arbeidsplasser har styrket sin rolle i kommunen.
- 2.7. Forsvaret er fortsatt aktivt til stede.

	2023	2024	2025	2026
2.1. Bardu er en attraktiv kommune som trekker til seg alle typer mennesker.				
Få fram de gode historiene som viser mulighetene og gjør det attraktivt å komme tilbake etter endt utdanning.				
Læringplasser	Mål om å ha 10 lærlingeplasser og 1 læreplass	Mål om å ha 10 lærlingeplasser og 1 læreplass	Mål om å ha 10 lærlingeplasser og 1 læreplass	Mål om å ha 10 lærlingeplasser og 1 læreplass
Veiledning studenter	63 000	63 000	63 000	63 000
Satsing på kommunikasjon og fokus på god og riktig informasjon til innbyggere - nettside og egen kommunikasjonsansvarlig				
Utnytte de sterke sidene (naturen og nasjonalparken), promotere og tilrettelegge i utfartsområdene.				
Skuterløyper - utredning	100 000	100 000	100 000	100 000
Tilrettelegging for skuteraktivitet utover inntekter	300 000	300 000	300 000	300 000
Skiløypepreparering	385 000	385 000	385 000	385 000
2.2. Setermoen sentrum er trivelig med gode møteplasser for alle aldre og ulike grupper, både inne og ute				
Aktivere og videreutvikle sentrum, skape større frodighet med bla. planter og legge til rette for aktiviteter som opphold, lek, spill og marked				
Parker og friområder	694 000	694 000	694 000	694 000
Tilskudd Steilia	300 000	300 000	300 000	300 000
2.3. Setermoen sentrum har flere boliger, god service, arbeidsplasser og et variert handelstilbud				
Legge til rette for nye boliger, flere barnehageplasser sentralt og i nærheten av arbeidsplasser, arbeidsplasser, kontorfellesskap ol, handel og andre aktiviteter				
Nytt boligfelt i investeringsplan	1 750 000	12 600 000		
Tilskudd til boligbygging	100 000 kr per bolig	100 000 kr per bolig	100 000 kr per bolig	100 000 kr per bolig
2.4. Bardu er en nasjonalparkkommune som er attraktiv for turister og hvor turistene stopper				
Bardu kommune gjennomfører nødvendige tiltak som nasjonalparkkommune med, informasjon, stedsutvikling se mål 2.2 og 2.3 og tilrettelegger for opplevelsrike og attraktive stoppesteder for turister				
2.5. Bardu har flere private og offentlige arbeidsplasser, et mangfold av jobber, også kompetansesarbeidsplasser, jobber for ungdom, medflyttere og eldre.				
Bardu kommune, næringslivet, landbrukets interesse- organisasjoner og Forsvaret utarbeider i fellesskap en verktøykasse som skaper samhold og engasjement, og stimulerer til etablering og innovasjon, utnyttelse av lokale råvarer, involvering av ungdom og benytter pensjonister som ressurs.				
Kraftfondtilskudd til næring	800 000	800 000	800 000	800 000
Bruk av BAPRO	Ca. 2,5 - 3 mill.	Ca. 2,5 - 3 mill.	Ca. 2,5 - 3 mill.	Ca. 2,5 - 3 mill.
Medfinansieringsavtale BAPRO	700 000	700 000	700 000	700 000
Bardu kommune har egen næringsavdeling som jobber med tilrettelegging for næring				
Det jobbes godt med synliggjøring av arbeidsplasser, et samarbeid mellom kommune, Forsvaret og privat næringsliv				
2.6. Landbruket og landbrukstilknyttede arbeidsplasser har styrket sin rolle i kommunen.				
Stimulere til faglig utvikling og sosiale møteplasser for aktører i næringslivet, også landbruksnæringen				
Kurs i landbruk	15 000	15 000	15 000	15 000
Kraftfondstilskudd	75 000	75 000	75 000	75 000
Kraftfondstilskudd melkekvoter	50 000	50 000	50 000	50 000
Kraftfondstilskudd nydyrking	150 000	150 000	150 000	150 000
Kraftfondstilskudd driftsutb./overtakelse	75 000	75 000	75 000	75 000
Kraftfondstilskudd skogsbilveier	50 000	50 000	50 000	50 000
2.7. Forsvaret er fortsatt aktivt til stede.				
Bardu kommune legger til rette for videreutvikling av Forsvaret i Bardu, samtidig som hensynet til natur og mennesker i Bardu ivaretas.				
Innovasjonsbase Nord	500 000	500 000	500 000	500 000

Satsningsområde 3: Samarbeid og medvirkning

- 3.1. Bardu kommune og innbyggere samarbeider godt.
- 3.2. Bardusamfunnet tar godt imot og integrerer nye innbyggere.
- 3.3. Dugnadsbygda består
- 3.4. I Bardu utfyller Forsvaret og lokal- samfunnet hverandre til det beste for alle.
- 3.5. Tilbud og tjenester er like for alle, sivile og militære.
- 3.6. I Bardu kommune er det en aktiv næringsforening, godt samarbeid mellom kommunen og næringslivet, og mellom de ulike næringene
- 3.7. I Bardu er det bred deltakelse.

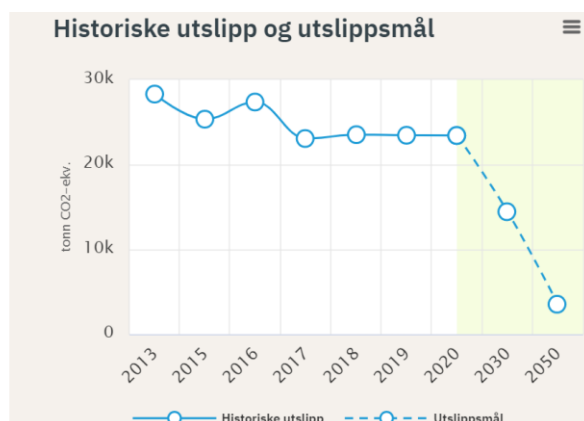
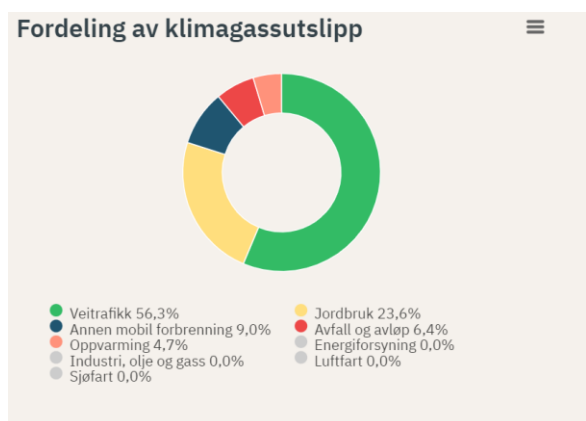
	2023	2024	2025	2026
3.1. Bardu kommune og innbyggere samarbeider godt.				
Gjennom god planlegging og koordinering stimuleres det til samarbeid mellom lag og foreninger og kartlegging og bruk av lokale ressurser				
Frivillighetssentralen	585 500	585 500	585 500	585 500
Idretten - Bardu kommune tilbyr gratis bruk av idrettsanlegg				
Indirekte støtte til lag og foreninger ved bruk av fasiliteter				
Gratis husleie Røde Kors				
Skape engasjement blant de eldre, som selv ønsker å bidra.				
Eldresenteret - ingen husleie - pensjonistkafe mm				
3.2. Bardusamfunnet tar godt imot og integrerer nye innbyggere.				
Migrasjonspedagog barnehage	900 000	900 000	900 000	900 000
Bosetting og introduksjonsprogram tilrettelegger for språktrening og arbeidspraksis, med tilhørende integrering				
Bardu kommune legger til rette for jevnlig møter med frivillige organisasjoner, Forsvaret, flyktningmottak og andre.				
Bardu kommune orienterer aktivt om tilbud og aktiviteter som finnes.				
Det orienteres på kommunens nettside og Facebook, på stand og karrieredager på skolen. "Ny i Bardu" på hjemmeside				
3.3. Dugnadsbygda består				
Næringsforeningen, lag og foreninger gjennomfører konkrete tiltak som rydding og pynting med bl.a. blomster i sentrum, folkefester og andre lokale arrangement				
Tilskudd 17 mai	60 000	60 000	60 000	60 000
Tilskudd Reistadløpet - kraftfondet	300 000	300 000	300 000	300 000
Indirekte bidrag, stiller ressurser til disposisjon til arrangementer (Reistadløpet, Villmarksmessa, Bardu martnan m.fl.)				
3.4. I Bardu utfyller Forsvaret og lokal- samfunnet hverandre til det beste for alle.				
Bardu kommune og Forsvaret sørger for at det blir bedre kommunikasjon og jevnlig møter/samarbeid på flere nivå.				
Sivilt - militært fond - arrangementsfond	Ca. 120 000 kr på fond			
3.5. Tilbud og tjenester er like for alle, sivile og militære.				
Bardu kommunes og Forsvarets ordninger samordnes slik at det skapes aksept for alle i Forsvaret (både de som skal jobbe i Bardu i 1, 5, 10 og flere år) og reduserer fordommer om ulike grupper i Bardu-samfunnet.				
3.6. I Bardu kommune er det en aktiv næringsforening, godt samarbeid mellom kommunen og næringslivet, og mellom de ulike næringene				
Bardu kommune støtter næringsforeningen administrativt.				
Næringslivet og kommune møtes og utvikler verktøykasse for etablering av nye virksomheter.				
Bardu kommune arrangerer frokost med næringslivet flere ganger i året				
3.7. I Bardu er det bred deltakelse.				
Unge, innflyttere, eldre og personer med funksjons- nedsettelser oppfordres til å engasjeres seg i lokalpolitikk og stille til valg.				

Satsningsområde 4: Natur, klima og miljø

- 4.1. I Bardu er vi bevisst, og forberedt på klimaendringer
- 4.2. I Bardu er det god forvaltning av arealressursene. Biologisk mangfold opprettholdes og utmarksressurser utnyttes på en god måte.
- 4.3. Bardu kommune handler miljøvennlig
- 4.4. Bardu er effektiv på gjenbruk og resirkulering
- 4.5. I Bardu benytter vi miljøvennlig transport

	2023	2024	2025	2026
4.1. I Bardu er vi bevisst, og forberedt på klimaendringer				
Redusere klimagassutslipp og tilpasse seg de nye forholdene				
Tematet tas opp i nye klima og energiplanen				
4.2. I Bardu er det god forvaltning av arealressursene. Biologisk mangfold opprettholdes og utmarksressurser utnyttes godt.				
Miljøtiltak kunstgressbane Barduhallen	1 857 227			
Sikre spesielt verdifulle biotoper, dyrka mark og produktiv skog gjennom plan- og bygningsloven. Det skal tas hensyn til verneområdene og verneverdiene i kommunen.				
Grundig og forsvarlig vurdering av dispensasjonssaker motorferdsel i utmark				
Begrense omdisponering av landbruksarealer				
Utarbeidelse av strategi som sikrer landbruksarealer i bruk (med bl.a. vedlikehold av bruer, vegger, osv.).				
4.3. Bardu kommune handler miljøvennlig				
Grønne investeringer: Ny skole, svømmehall, m.fl.				
Stort fokus på digitalisering - redusere forbruk av papir				
Miljøkrav i anskaffelser				
Gjenbruksprosjekt - gjenbruk og salg av utstyr fra gammel skole				
Gjennomføre oppstartet prosjekt, «Kjøp bærekraftig», med Oslo Met og 8-10 andre kommuner. Prinsippene fra prosjektet videreføres i andre anskaffelser.				
Bardu kommune har meldt seg ut av prosjektet, men følger det fremdeles og bruker det i anskaffelse av mat				
4.4. Bardu er effektiv på gjenbruk og resirkulering				
Utnytte ressursene best mulig, etablere gjenbrukssystemer som legger til rette for sirkulær økonomi (f.eks. avfallsorteringer).				
Bruk av kvern reduserer matavfall og det totale avfallet i kommunen				
Containere reduserer kjøring, hyppighet av tømmebuss og tid på tomgang				
Containere for sortering				
Renseanlegget, renser uten bruk av kjemikalier, fjerner transportbehov av slam				
Sorteringsutstyr renovasjon	900 000			
Vedlikeholde eksisterende infrastruktur og bruke eksisterende bygninger				
Veivedlikehold	500 000	500 000	500 000	500 000
Oppgradering kommunale veier	1 000 000	500 000		
Asfaltfond til større veivedlikehold	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Vedlikeholdsbudsjett bygninger	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Fjerne oljetanker ved kommunale boliger	100 000	100 000	100 000	100 000
4.5. I Bardu benytter vi miljøvennlig transport				
Legge til rette for kollektivtransport, spesielt for personer uten førerkort (for eksempel ungdom)				
Trygge vegger, også for myke trafikanter jf. pkt. 1.6				
Bytte ut kommunale kjøretøy med utslippsfrie kjøretøy der det er mulig.				
Ny leasingavtale på biler skal inngås i perioden - det sees på løsninger med el-biler				

Bardu kommune har klimagassutslipp likt 5,9 tonn CO₂-ekvivalent, og et totalt klimagassutslipp på 23 432 tonn CO₂-ekvivalent, en reduksjon på 0,1% siste året. Den største utslippskilden i Bardu kommune er vegtrafikk (kilde: Kommunalbanken fra Miljødirektoratet).

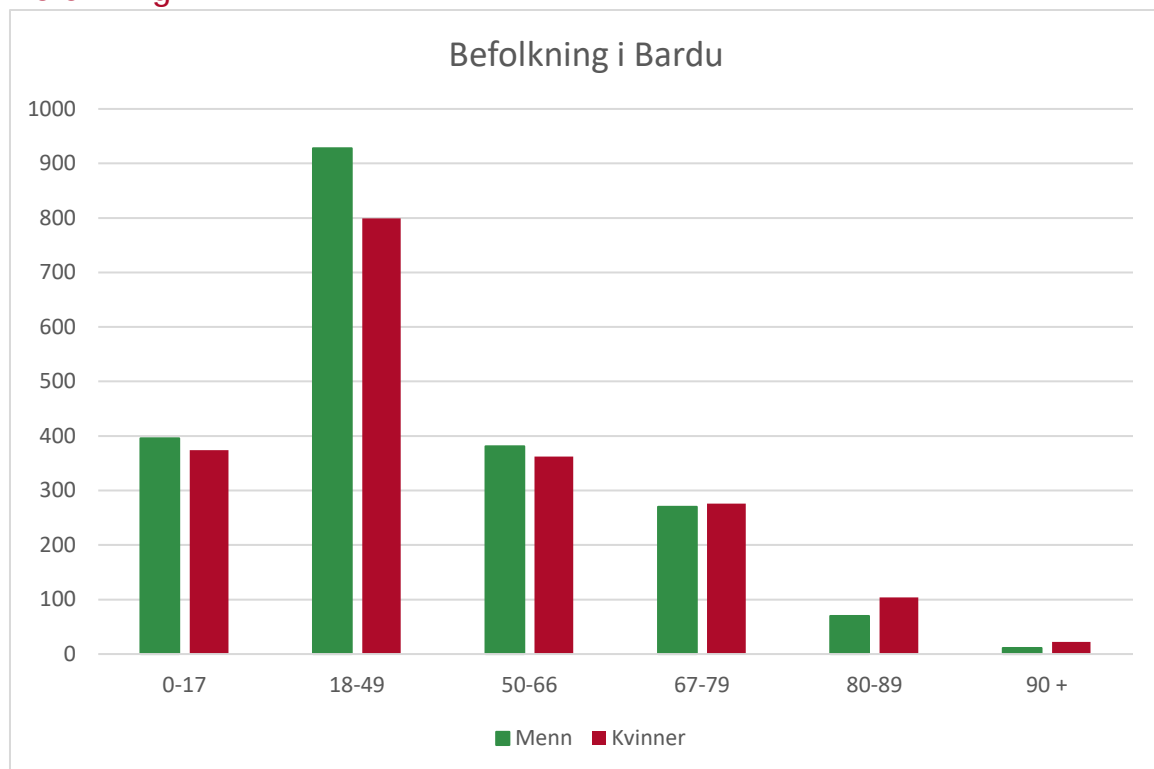
Utvikling i Bardu

Demografi

Bardu kommune skiller seg fra sine naboer med å være en relativt ung kommune, med demografi nesten som en stor by. Vi har fortsatt meget lav andel uføre og arbeidsløse, samt lavt antall aleneboende og skilte separerte. Vi har høy andel med høyere utdanning, svært få med lav inntekt og lavt antall barn 0-17 med enslig forsørger.

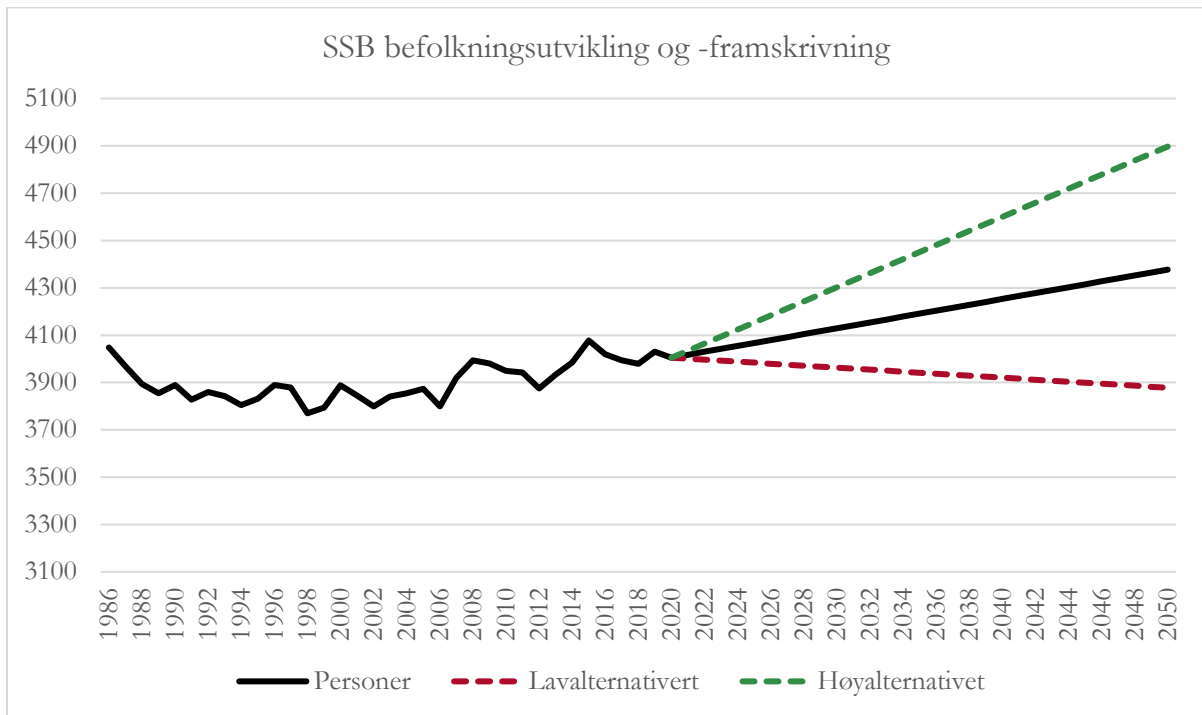
Arbeidsløsheten holder seg svært lav, og vi har lavt antall sosialhjelpsmottakere. Dette resulterer i at vi har en meget høy skattøre p.r. innbygger, lagt over det som er normalt for kommuner på vår størrelse. Trolig skyldes dette vår store arbeidsplass, forsvaret, som har en rekke unge ansatte som tjener litt over gjennomsnittet.

Befolkning

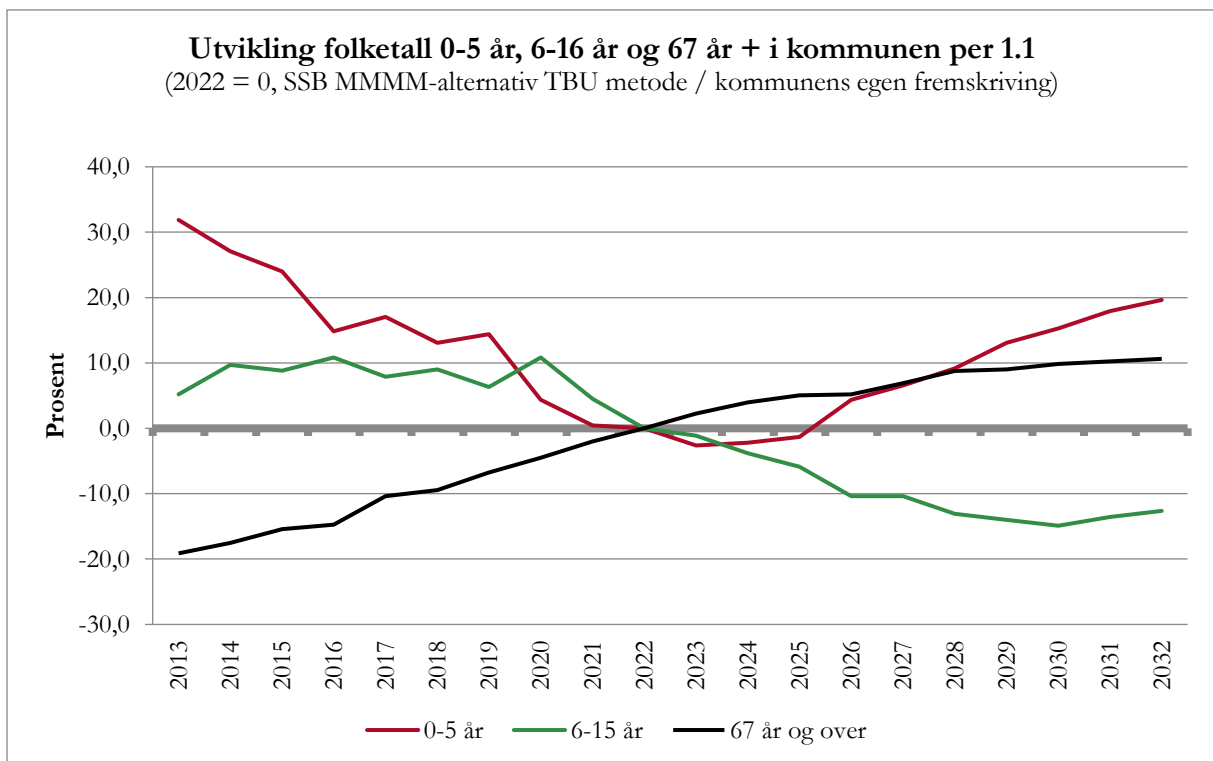

Samlet befolkning tilsvarende 3980 pr 01.07.2022.

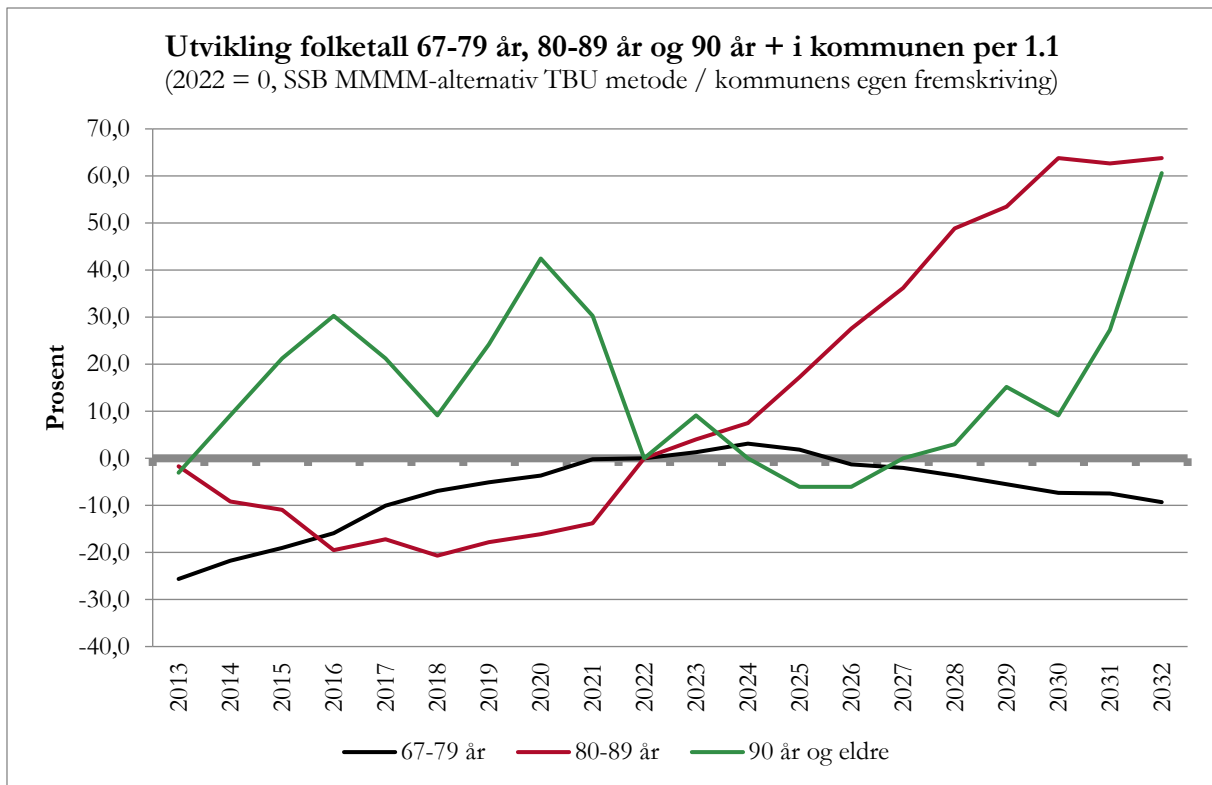
Befolkningsutvikling

Tallene er hentet fra SSB, og prognose er SSB sin befolkningsframskriving med et høyt og lavt alternativ. I 2050 er det forventet at Bardu kommune har 4 407 innbyggere.

Ser man på framskrivningen fordelt på aldersgrupper de neste 10 årene ser vi at antall barn i barnehagealder skal øke, antall barn i skolealder skal ned og antall eldre over 67 år øker. Dette er viktige prognoser å ta med seg i planlegging for fremtiden, og er innarbeidet i økonomiplanen til Bardu kommune.

Ser man på befolkningsutviklingen blant den eldste delen av befolkningen, er det en relativt stor økning både i aldersgruppen 80 – 89 og i befolkningen over 90 år. Bruken av helse- og omsorgstjenester øker med alderen, og for mennesker over 80 år har langt oftere enn andre behov for hjemmetjenester og eventuelt også sykehjemsplass. På basis av dette vil man kunne anta at kostnadene til pleie- og omsorgsdelen av kommunen øker, og vi må legge til rette for at vi har gode helse- og omsorgstjenester som også ivaretar mennesker som ønsker og kan bo i eget hjem, eller eventuelt i omsorgsbolig. Mange eldre har i dag vesentlig bedre helse, og andelen som har hatt behov for sykehjemsplass har blitt redusert på nasjonalt nivå siden 2012 ved innføringen av samhandlingsreformen.

Folkehelse

Folkehelse kan defineres som «samfunnets totale innsats for å opprettholde, bedre og fremme helsetilstanden i befolkningen». Begrepet «helse» forstås bredt og omfatter fysiske, psykiske og sosiale forhold hos enkeltpersoner og grupper. Folkehelse er altså ikke utelukkende noe kommunehelsetjenesten skal arbeide med. Det er snarere summen av kommunens, frivilliges og andre aktører sine samlede innsatser for å bistå til god livskvalitet for innbyggere i Bardu kommune.

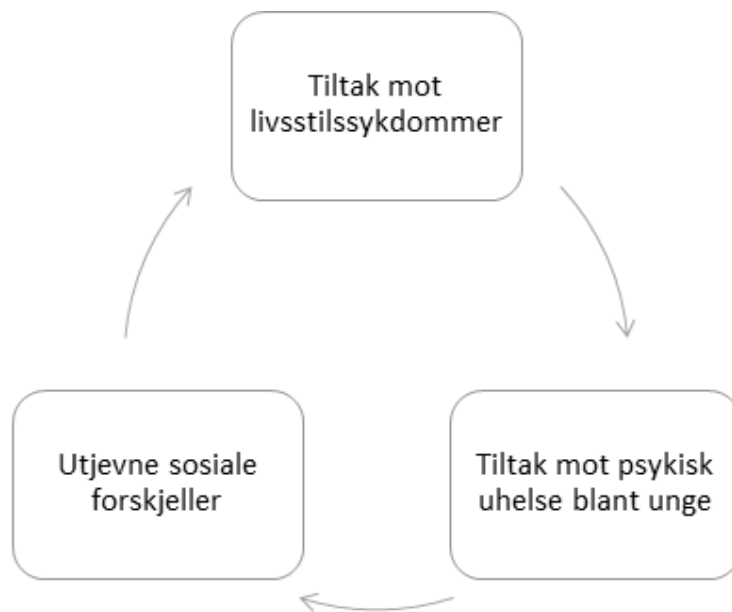
Det er mange faktorer som påvirker folkehelsen. Eksempler på det er tilgang til rent vann, høy eller lav KMI, støy, trafiksikkerhet, miljøgifter, sosiale forhold og fysisk aktivitet. Dette er faktorer som kan være med på å påvirke folkehelsen i positiv eller negativ retning.

Bardu kommune har oppdatert folkehelseoversikt i tråd med lov om Folkehelsearbeid § 5. Denne skal revideres i 2023. Det er mange positive indikatorer i Bardu kommune, særlig når en sammenligner med andre kommuner i Troms og Finnmark. Selv om kommunens innbyggere på enkelte områder, blant annet når det gjelder livsstilssykdommer ligger bedre an enn i andre kommuner, har vi også her sett en negativ utvikling når det gjelder aktivitetsnivå og overvektproblematikk. Ungdataundersøkelsen viser også at mange unge har det utfordrende, og at

ungdom i Bardu kommune ikke har en møteplass. Dette er forhold det er viktig at kommunen er kjent med, og at det iverksettes målrettede tiltak for å forbedre situasjonen.

Budsjett og økonomiplanen er det viktigste handlingsorienterte planen kommunen har. Folkehelsearbeidet er delvis innarbeidet i det enkelte rammeområde, eksempelvis har enhet for Samfunn og utvikling ansvar for god vannkvalitet og enhet helse, omsorg og barnevern har som et av sine områder å arbeide med hverdagsrehabilitering, slik at de eldre kan bo hjemme så lenge så mulig. I løpet av 2023, og videre i økonomiplanperioden skal Bardu kommune jobbe for å skape helhetlig tilnærming til folkehelse med bred forståelse for temaet i alle kommunens enheter og avdelinger.

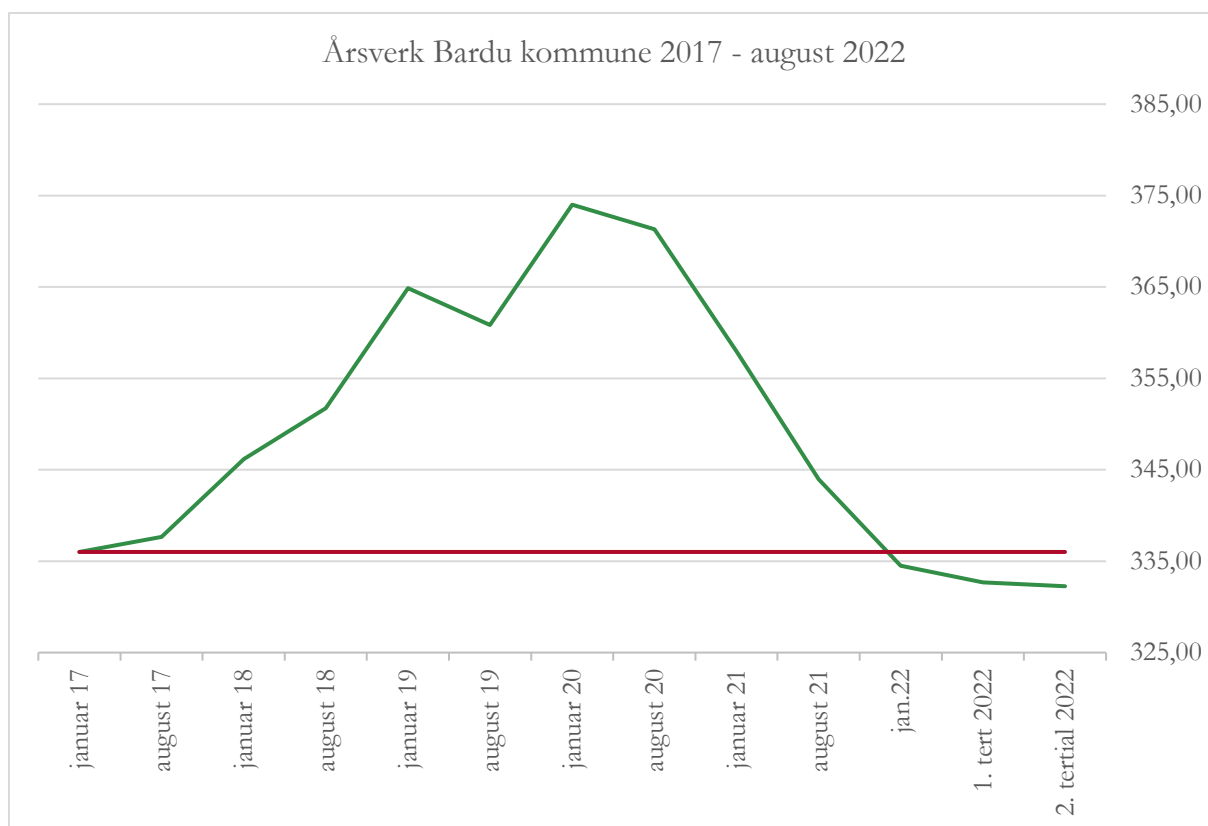
Fremtidige satsningsområder:

Bardu kommune som arbeidsgiver

Organisasjonen Bardu kommune er stolt arbeidsgiver for ca. 450 ansatte. Sammen leverer vi et mangfold av tjenester til kommunens innbyggere i alle aldre. Det jobbes hver dag i hele organisasjonen for å ha fokus på verdier, holdninger og handlinger. Brukerne våre er alltid i fokus. Ingen kan lykkes alene, men alle kan lykkes sammen. Rollebevissthet, tillit og samarbeid er gode stikkord, og det er viktig å være fortrolig med tilgjengelige verktøy og vevisere. Vi ønsker å videreutvikle attraktive arbeidsplasser som gir gode tjenester. Det skal være meningsfylt, utfordrende og utviklende å jobbe i Bardu kommune. Det er gjennom arbeidsplassene, der tjenestene gis, at vi bygger omdømmet vårt.

Medarbeidernes kompetanse speiler kommunens mange tjenesteområder og er variert i utdanningsnivå og på fagområder. Kommunen har de siste årene arbeidet med et betydelig omstillingsprogram med uttalt mål om å redusere antall årsverk ned mot 2017-nivå.

Figuren viser årsverkstall 2017 - 2022, med målepunkter 01.01 og 01.08.

De to siste årene har det vært en økning i sykefraværet, noe som i hovedsak skyldes Covid-19. I 2022 er fraværet igjen noe redusert, dog er det høyere enn før pandemien. Samtidig står vi ovenfor en betydelig bemanningsutfordring da det er vanskelig å få tilsatt personell og arbeidsledigheten er svært lav. Dette gir ytterligere belastninger på mange av kommunens ansatte.

Bardu kommune har iverksatt tiltak for å fremme formålet i diskrimineringsloven og i diskriminerings- og likestillingsloven. I nært samarbeid med flyktningetjenesten er målet å sysselsette flyktninger i flere av enhetene i organisasjonen. Det er mennesker med utenlandsk bakgrunn tilsatt i de fleste enhetene.

Kompetanseutvikling i kommunen styres av den vedtatte kompetanseplanen for Bardu kommune. Det settes av midler i budsjettet i den enkelte enhet til kompetanseutvikling.

Bardu kommune har god tradisjon for å ha lærlinger. Fra å ha hatt ca. 10 lærlinger i organisasjonen, har vi pr nå dessverre et fåtall igjen. Hovedgrunnen til dette er at Bardu kommune har tatt bort øremerkede midler til lærlinger i budsjettet. Dette er synd, siden det er en viktig rekrutteringsarena for våre ungdommer.

Lønn og andre tiltak i likestillings- og rekrutteringsarbeid Bardu kommune har gjennom sin lokale lønnspolitikk slått fast at kommune skal arbeide målbevisst for at kvinner og menn får samme mulighet til lønnsutvikling og avansement. Lønnsforskjeller som har sin årsak i kjønn, skal ikke forekomme.

Kostragruppe

SSB har delt inn alle kommuner i kostra-gruppe. KOSTRA-gruppe 3: Kommuner med 2 000 til 9 999 innbyggere, lave bundne kostnader og høye korrigerede inntekter.

Økonomistyring

Mål og handlingsregler

I ny kommunelov blir det krav til mål og handlingsregler for budsjett og økonomiplan. Bardu kommune har hatt følgende mål (1-3) handlingsregler (4) de siste årene, som ble revidert og vedtatt i april 2021 som en del av økonomireglementet:

1. Netto driftsresultat skal over tid være 1,75 % av brutto driftsinntekter
2. Disposisjonsfond bør over tid være minimum 7,5 % av brutto driftsinntekter
3. Netto lånegjeld bør over tid ikke overstige 75 % av brutto driftsinntekter
4. Bruk av konsesjonskraftsinntekter i drift: ved salg av konsesjonskraft skal maksimalt 50 % brukes i drift, opptil 10 millioner, alt over brukes maksimalt 25 %

Punkt 1 og 4 bør sees i sammenheng. Netto driftsresultat bør være minimum 1,75% av driftsinntekter, uavhengig av salg av konsesjonskraft. Ved høye priser vil handlingsregler nr. 4 bety at netto driftsresultat bør være mer enn 1,75% av driftsinntekter, dette for å sikre seg handlingsrom ved endringer i kraftpriser.

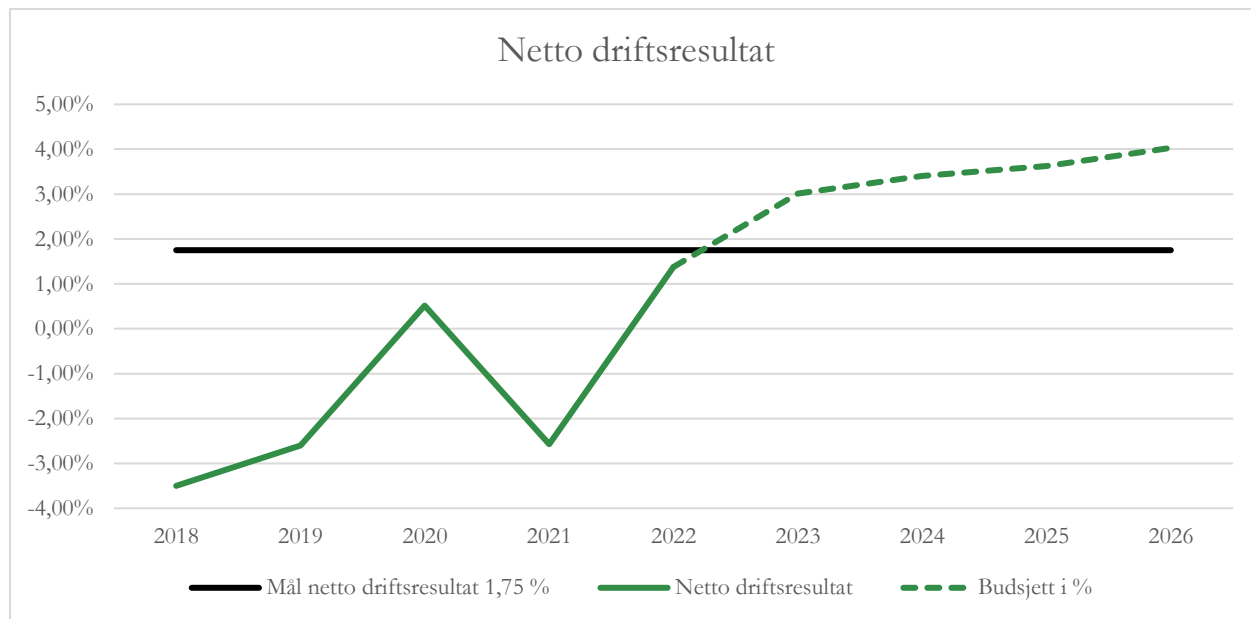
Måloppnåelse i økonomiplanperioden

	2023	2024	2025	2026
Driftsinntekter	514 711 000	513 630 000	509 986 000	508 565 000
Mål netto driftsresultat 1,75 %	9 007 000	8 989 000	8 925 000	8 900 000
Budsjettert netto driftsresultat	15 491 000	17 491 000	18 492 000	20 491 000
Budsjett i %	3,01 %	3,41 %	3,63 %	4,03 %
Mål disposisjonsfond 7,5%	38 603 000	38 522 000	38 248 000	38 142 000
Prognose disposisjonsfond 31.12.	25 544 000	41 024 000	57 504 000	75 984 000
Prognose i %	4,96 %	7,99 %	11,28 %	14,94 %
Mål lånegjeld 75%	386 033 000	385 223 000	382 490 000	381 424 000
Prognose lånegjeld 31.12.	827 887 947	822 131 071	841 631 071	825 831 071
Prognose i %	161 %	160 %	165 %	162 %
Prognose netto kraftinntekter	17 000 000	17 000 000	17 000 000	17 000 000
Mål avsetning kraftinntekter 50%	8 500 000	8 500 000	8 500 000	8 500 000
Budsjettert avsetning kraftinntekter	8 500 000	8 500 000	8 500 000	8 500 000
Budsjett i %	50 %	50 %	50 %	50 %

Netto driftsresultat(resultatgrad) viser hva kommunen sitter igjen med etter at drift, renter og avdrag er dekket. Et positivt netto driftsresultat gjør en kommune i stand til å avsette midler som videre kan brukes til å møte inntektssvikt, uforutsette utgifter og finansiere investeringer. Teknisk beregningsutvalg (TBU) anbefaler at denne bør ligge på minimum 1,75% av brutto driftsinntekter. For å kunne bygge opp disposisjonsfondet vil det være nødvendig med en høyere resultatgrad enn minimumsanbefalingene.

Mål om netto driftsresultat på 1,75% av driftsinntekter oppnås i hele økonomiplanen. Det må nevnes at grunnen til at avsetning til disposisjonsfond, og dermed netto driftsresultat er høyt er

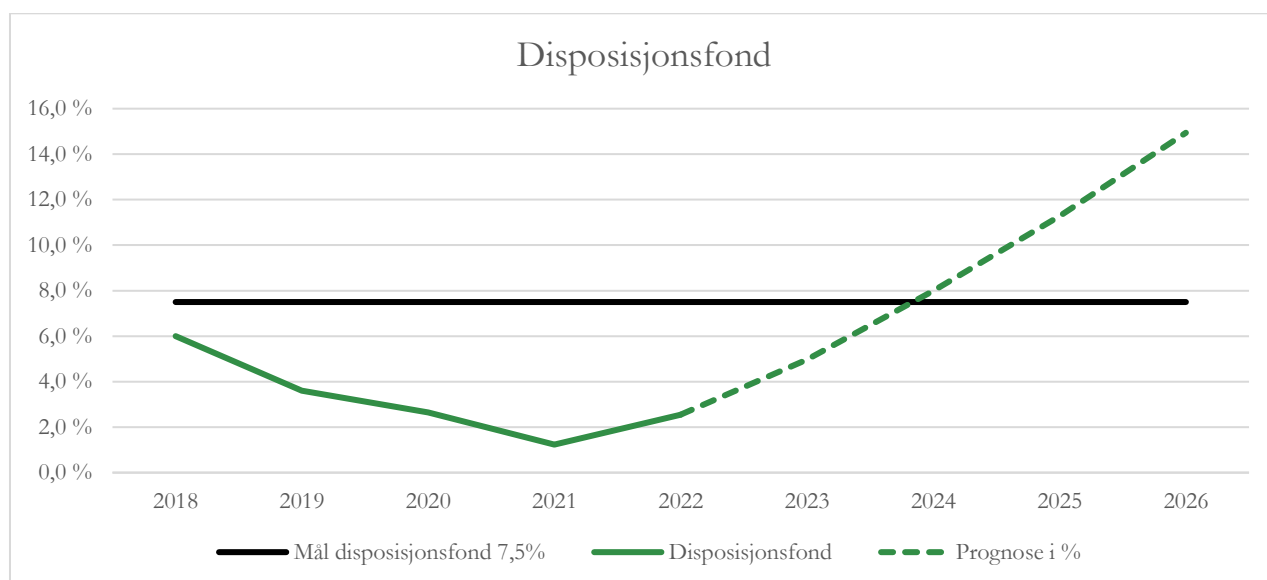
fordi det settes av til f.eks. asfaltfond, uten at det foreløpig er budsjettert med bruk av dette, det er heller ikke budsjettert med utbetaling til boligbygging da dette budsjetteres etter faktisk utbetaling, ved budsjettregulering i løpet av året.

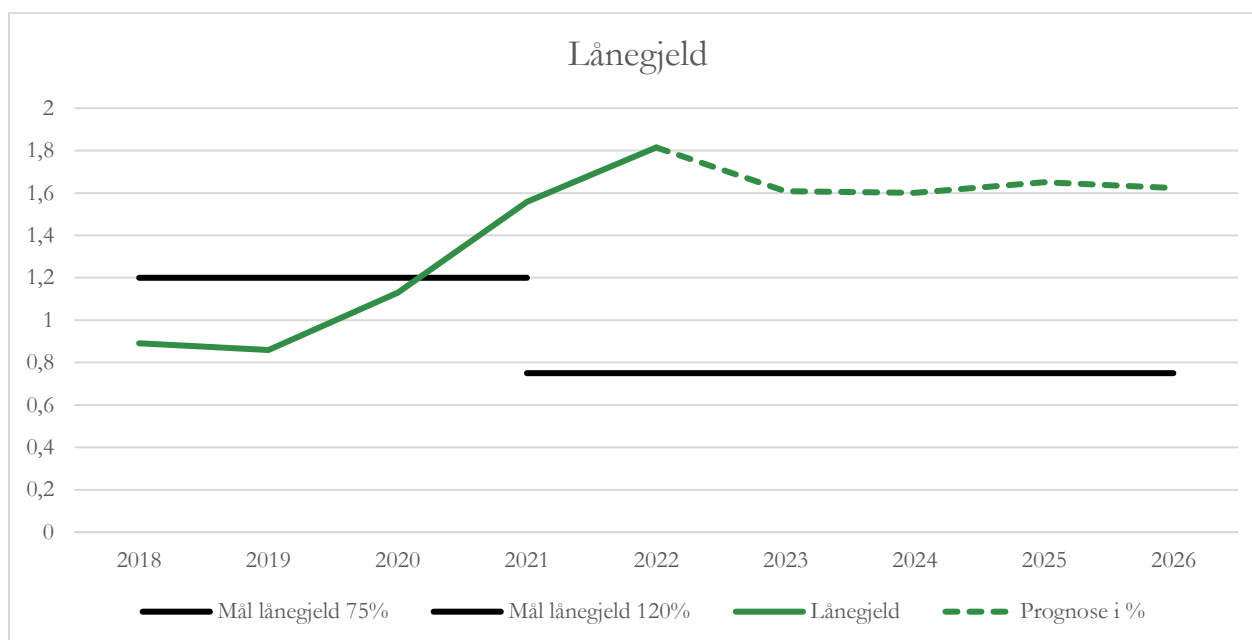
Disposisjonsfondet er kommunens sparekonto/buffer. Fondet skal sette kommunen i stand til å møte uforutsette utgifter og/eller inntektssvikt på kort og litt lengere sikt.

Estimert saldo per 31.12.22 er **12 064 068 kr** (estimat fra 2. tertial rapport).

	2023	2024	2025	2026
Saldo disposisjonsfond IB	- 12 064 068	- 25 544 068	- 41 024 068	- 57 504 068
Bruk av disposisjonsfond	20 000	20 000	20 000	20 000
Avsetning til disposisjonsfond fra kraft	- 8 500 000	- 8 500 000	- 8 500 000	- 8 500 000
Avsetning til disposisjonsfond fra resultatet	- 3 000 000	- 5 000 000	- 6 000 000	- 8 000 000
Avsetning til asfaltfond	- 2 000 000	- 2 000 000	- 2 000 000	- 2 000 000
Saldo disposisjonsfond UB	- 25 544 068	- 41 024 068	- 57 504 068	- 75 984 068

Mål om disposisjonsfond på 7,5% av driftsinntekter oppnås etter økonomiplanen i 2024 og bygges videre opp i økonomiplanperioden. Oppbygging av disposisjonsfond i perioden er viktig med tanke på den økte lånegjelda, det kan vurderes i 2025 å redusere avsetning til disposisjonsfond for å øke avdrag på lånegjeld.

Størrelsen på **lånegjelden** til kommunen sier noe om kommunens langsiktige økonomiske bærekraft. Høy lånegjeld vil stille høyere krav til størrelsen på netto driftsresultat og disposisjonsfond. Skolebyggingen fører til en økning i lånegjelden utover anbefalte nivåer (Riksrevisjonen anbefaler maks 75%), og vil derfor kreve en høyere buffer til å kunne takle for eksempel svingninger i renta i årene fremover.

Mål om lånegjeld på 75% av driftsinntekter overholdes ikke i økonomiplanperioden. Det pågår store investeringsprosjekter i kommunen og investeringsplanen inneholder investeringsprosjekter av varierende størrelser. Størst andel lånegjeld har vi i 2022, denne vil etter hvert bli redusert.

Mål om avsetning på 50% av **kraftinntekter** til disposisjonsfond ivaretas gjennom økonomiplanperioden.

Handlingsrom i økonomiplanperioden

Handlingsrommet vil være begrenset i 2023, men vi ser en forbedring i økonomiplanperioden, spesielt når vi oppnår mål om disposisjonsfond på over 7,5% av driftsinntektene. Den høye graden av lånegjeld vil svekke handlingsrommet da dette medfører høye kapitalkostnader som renter og avdrag i perioden, i tillegg er det risiko knyttet til renteøkning utover dagens renteprognose. I 2026 er prognosen på rente og avdrag ca. 60 millioner kr, og vil utgjøre nesten 12% av driftsinntektene. Det er viktig å sette fokus på en sunn drift der inntekter er høyere enn utgifter med mulighet for sparing og oppbygging av disposisjonsfondet.

Forutsetninger og fastsettelse av rammer i økonomiplanen

Budsjettprosessen 2023

Budsjettprosessen startet på våren 2022 med å innhente oppdaterte prognoser på inntektstall, oppdatere prognose på renter og avdrag og fordele nettoinntekter til rammeområdene. Forslag til rammer per rammeområde ble vedtatt i kommunestyret i juni i henhold til økonomireglementet. Etter at rammene ble vedtatt, ble hver ramme fordelt av enhetsleder per ansvar. Videre har avdelingsledere detaljbudsjettert på sine ansvar, med mål om realisme og moderasjon. Allerede gjennomførte tiltak i omstillingsprogrammet skal være tatt hensyn til. Ettersom vi ønsket realisme i budsjettene ble det budsjettert utover tildelte rammer på flere ansvar og det var ikke lenger mulig å forholde seg til rammer da det også ble avdekket endel feil. Prognose på inntekter, renter og avdrag ble oppdatert i oktober, endringene i nettoinntekten økte den totale rammen med ca. 20 millioner kr. Da budsjettet var kvalitetssikret, med fokus på riktige tall og realisme, var det et budsjettavvik på ca. 3,2 millioner kr. Dette ble løst med tiltak, se eget avsnitt. Tiltakene består av administrative tiltak (ca. 1,2 millioner kr netto), som er innarbeidet i budsjettet, og tiltak til politisk prioritering (ca. 2 millioner kr netto), se vedlegg. Tiltakene er gjennomgått og vurdert av enhetsledere og kommunedirektør, og effektene av disse er lagt inn i hele økonomiplanen.

Forutsetninger

Generelle forutsetninger som er lagt til grunn for budsjettarbeidet og økonomiplanen:

- Ingen endring i folketall, prognosen tar utgangspunkt i 3 981 innbyggere (gjennomsnitt av 3 siste år)
- Faste priser i hele økonomiplanperioden
- Årslønnsvekst er satt til 4,1% i henhold til statsbudsjett, denne er budsjettert i sin helhet på ramme for fellesutgifter og må fordeles i 2023. Tilsvarende er satt av i økonomiplanperioden
- Kommunal deflator er satt til 3,7 % i henhold til statsbudsjett
- Renteprognose følger utvikling i NIBOR, med tilhørende påslag
- Pensjonskostnad etter prognoser fra KLP og SPK

Førende rammer – statsbudsjettet

Regjeringen la frem forslag til statsbudsjett 6. oktober 2022.

Det har vært en sterk økning i de anslåtte demografikostnadene etter RNB, noe som hovedsakelig skyldes økning av flyktninger fra Ukraina.

Regjeringen legger opp til en vekst i frie inntekter på 2,6 mrd. kroner i 2023 i kommunesektoren. Det legges opp til at kommunene får 1,7 mrd. kroner av veksten i frie inntekter. Anslaget er imidlertid usikkert.

Av veksten på 1,7 mrd. for kommuner må det tas hensyn til merkostnader knyttet til demografi på ca. 1,7 mrd. kr og mindrekostnader knyttet til pensjon på 0,09 mrd. Kr. Oppsummert vil dette bety et økt handlingsrom for kommunene på 100 millioner kr. Det gjennomføres i dag et betydelig omstillings- og effektiviseringsarbeid i kommunesektoren, og bedre organisering av tjenestene kan frigjøre midler som vil styrke handlingsrommet ut over veksten i frie inntekter.

For Bardu kommune gir dette en nominell vekst i frie inntekter på 3,1 prosent, som etter fratrekke for kommunal deflator (3,7%) gir en negativ realvekst i de frie inntektene på 0,6 %

Den kommunale skattøren angir hvilken andel av skatt på alminnelig inntekt for personlige skattytere som tilfaller kommunesektoren. Det er langvarig praksis for at skattørene fastsettes med sikte på at skatteinntektene skal utgjøre 40 % av kommunenes samlede inntekter. Gjeldende skattører ville gitt for lav skatteandel for 2023, og den kommunale skattøren foreslås derfor økt med 0,2 prosentpoeng til 11,15 prosent.

Aktuelle saker med betydning for kommunesektoren er økt skatt for kraftverk med høyprisbidrag, økt skatt for vannkraftverk - grunnrente, grunnrente på havbruk og vindkraft, gratis ferge, allmennelegetjenesten styrkes, økt kommersiell utbygging av bredbånd og tiltak for å styrke tilgang til arbeidskraft i Nord-Troms og Finnmark. For Bardu kommune er det kun styrking av allmennelegetjenesten som vil gi utslag.

Endringer i rammetilskuddet til kommuner og fylkeskommuner som følge av endringer i oppgavefordelingen, regelendringer, innlemming av øremerkede tilskudd mv., listen er ikke uttømmende:

- Ekstraordinære bevilgninger i 2022 knyttet til koronapandemien tas ut
- Reduksjon i rammetilskuddet i 2022 i forbindelse med ekstraordinære skatteinntekter reverseres i 2023
- Inndragning av ekstraordinære inntekter fra konsesjonskraft
- Gratis deltids plass SFO på 1. trinn – helårseffekt kompenseres
- Reduksjon i foreldrebetaling i barnehage kompenseres
- Ytterligere reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehage i 2023 kompenseres
- Økt basistilskudd til fastleger kompenseres
- Lovfesting av at kommunene ikke skal ta hensyn til barnetrygd ved vurdering av søknad om økonomisk sosialhjelp kompenseres
- Økte veiledende satser for økonomisk sosialhjelp kompenseres
- Økt utbetaling av sosialhjelp – engangsbevilgning 2022 tas ut
- Barnevernsreformen styrkes
- Skjønnsstilskudd til vertskommuner ved utgifter til flykninger fra Ukraina i 2022 tas ut

Regjeringen foreslår ingen endring i eiendomsskatteloven.

Den samlede skjønnsrammen til kommunene i Norge ble redusert fra 990 mill. kr. i 2022 til 950 mill. i 2023. Dette er en reduksjon på 4 prosent sammenliknet med 2022. Bardu kommune får en reduksjon i skjønnsstilskudd, fra 803 000 kr til 400 000 kr.

Den totale skjønnsrammen til Statsforvalteren i Troms og Finnmark i 2023 er 105,8 millioner kr, redusert fra 108 mill. kr i 2022.

Statsforvalterens tilbakeholdte skjønnsmidler for 2023 er på 79,35 mill. kr., og kan fordeles på prosjektskjønn/utvikling, kommuner i økonomisk ubalanse, kriseskjønn eller særskilte forhold i enkeltkommuner. Statsforvalteren kan også ta hensyn til oppgaveendring og økonomiske utslag av dette, f.eks. barnevernsreformen, og fordele ut fra dette. 5% av skjønnsrammen er satt av til uforutsette hendelser.

Inntektssystemet

Inntektene til kommunen er sammensatt av frie og bundne inntekter. Bundne inntekter består i hovedsak av øremerkede tilskudd, gebyrer og egenbetalinger som er knyttet til spesifikke kommunale tjenester. De frie inntektene kan kommunen fritt disponere, uten andre føringer fra

staten enn gjeldende lover og regelverk. De frie inntektene består av rammetilskudd og skatteinntekter, og inntektssystemet fordeler disse inntektene til kommunene. (jfr. grønt hefte)

Inntektssystemet skal bidra til at kommuner og fylkeskommuner kan gi et likeverdig tjenestetilbud. Norske kommuner har ulik geografi, alderssammensetning, og ulike levekår. Noen kommuner har mange barn i skolealder, andre kommuner har mange eldre som trenger omsorgstjenester, lange reiseavstander og/eller spredt bosetting. Dette gjør at kommunale tjenester, som grunnskole, barnehage, og omsorgstjenester, ikke koster det samme å tilby i alle kommuner. Et viktig formål med inntektssystemet er å bidra til at kommunene og fylkeskommunenes kan gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne gjennom å kompensere for slike ufrivillige kostnadsforskjeller.

Utgiftsutjevningen: Til beregning av hvor mye hver sektor skal utgjøre i kostnadsnøkkelen og hvor stort omfanget av utgiftsutjevningen skal være, dvs. samlet utgiftsbehov, benyttes normalt sett siste tilgjengelige tall fra kommuneregnskapene fra KOSTRA/SSB. Koronasituasjonen med ekstraordinære overføringer fra kommunesektoren og endret aktivitet mellom de ulike sektorene, gjør at regnskapstallene fra 2020 og 2021 i mindre grad gjenspeiler en normalsituasjon for kommunesektoren. Til utgiftsutjevningen for 2023 tas det derfor, på samme måte som 2022, utgangspunkt i regnskapstall for 2019. Det er videre tatt hensyn til oppgaveendringer, korreksjoner o.a. i perioden 2020-2023 som ikke inngår i regnskapstallene.

Inntektsgarantiordningen: Inntektsgarantiordningen skal sikre at ingen kommuner har en beregnet vekst i rammetilskuddet fra ett år til det neste, som er mer enn 400 kroner per innbygger under beregnet vekst på landsbasis. Endringen i inntekten korrigeres for skjønn, veksttilskudd, regionsentertilskudd og saker med særskilt fordeling utenom inndelingstilskuddet (inkl. Korona)).

Distriktstilskudd Nord-Norge: I rammetilskuddet inngår også regionalpolitisk begrunnede tilskudd. Disse tilskuddene skal ivareta ulike hensyn, som regional- og distriktspolitiske mål, høy befolkningsvekst og storbyutfordringer. Regionalpolitiske tilskudd til kommunene er distriktstilskudd Nord-Norge, distriktstilskudd Sør-Norge, storbytilskudd, regionsentertilskudd og veksttilskudd.

Skjønnstilskudd: Skjønnstilskuddet er en del av rammetilskuddet og brukes til å kompensere kommuner og fylkeskommuner for spesielle lokale forhold som ikke fanges opp i den faste delen av inntektssystemet.

Inntektsutjevningen: Skatteinntektene utgjør om lag 40 prosent av kommunesektorens samlede inntekter og litt over halvparten av sektorens frie inntekter. Skatteinntektene har derfor stor betydning for inntektsnivået i hver enkelt kommune. Det er store forskjeller i skatteinntektene mellom kommunene. Gjennom en egen inntektsutjevning utjevnes delvis disse forskjellene mellom kommunene, ved at skatteinntektene blir omfordelt fra kommuner med skatteinntekter per innbygger over landsgjennomsnittet til kommuner med skatteinntekter per innbygger under landsgjennomsnittet.

Skatt på formue og inntekt: Skatteinntekter og inntektsutjevningen for den enkelte kommune fastsettes ikke gjennom statsbudsjettet. Stortinget fastsetter kun skatteøren. Det er en langvarig praksis for at skatteørene fastsettes med sikte på at skatteinntektene skal utgjøre 40 % av kommunenes samlede inntekter.

Frie inntekter utgjør 290 100 000 kr for Bardu kommune i 2023. Det gir en samlet økning på 4,2 % fra 2022.

Inntekter Bardu kommune (tall i 1000)	2023
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	111 744
Utgiftsutjevningen	15 036
Inntektsgarantiordningen	- 163
Saker særskilt ford (inkl. helsestasjon skolehelse, barnevernsreform mm)	3 199
Nord-Norge-tilskudd/Namdalstilskudd	14 782
Ordinært skjønn	400
Netto inntektsutjevning	2 941
Sum rammetilskudd før ekstra skjønn fra statsforvalteren	147 969
Skatt på formue og inntekt	142 146
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet) ekskl. ekstra skjønn fra statsforvalteren	290 100

Inntekter i økonomiplanen

Driftsinntekter (tall i 1000)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
1 Rammetilskudd	145 295	138 254	147 969	149 454	149 578	149 581
2 Inntekts- og formuesskatt	120 568	126 667	129 846	129 846	129 846	129 846
3 Eiendomsskatt	23 835	24 626	27 520	27 520	27 520	27 520
4 Andre skatteinntekter	16 973	17 100	17 400	17 400	17 400	17 400
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	16 043	16 429	23 400	20 780	17 011	15 588
6 Overføringer og tilskudd fra andre	96 786	65 501	73 619	73 619	73 619	73 619
7 Brukerbetalinger	17 793	17 848	18 493	18 493	18 493	18 493
8 Salgs- og leieinntekter	72 457	66 369	76 465	76 519	76 519	76 519
9 Sum driftsinntekter	509 750	472 794	514 711	513 630	509 986	508 565

Totalt sett er inntektene forventet å ligge på et stabilt nivå. Punkt 1-5 består stort sett av frie inntekter, mens punkt 6-8 er stort sett inntekter som er knyttet direkte til tjenestene og som er budsjettert på rammeområdene til enhetene.

Under er kommentarer til fastsettelse av inntekter som inngår i ramme 18: skatt, tilskudd og finans, som danner grunnlaget for fordeling til øvrige rammeområder.

Skatt, tilskudd og finans	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Skatt på formue og inntekt	-142 146 000	-142 146 000	-142 146 000	-142 146 000
Avskrivninger	-25 564 000	-25 564 000	-25 564 000	-25 564 000
Kalk. avskr. og renter	-4 523 200	-4 523 200	-4 523 200	-4 523 200
Statlig rammetilskudd	-147 969 000	-149 454 000	-149 578 000	-149 581 000
Eiendomsskatt	-27 504 132	-27 504 132	-27 504 132	-27 504 132
Generelt flyktningetilskudd	-23 400 000	-20 779 900	-17 011 300	-15 587 900
Konsesjonskraftsinntekter	-8 500 000	-8 500 000	-8 500 000	-8 500 000
Generelle renteinntekter	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000
Renter og avdrag på lån	54 544 000	59 007 500	58 749 400	59 421 100
Årets regnskapsmessige resultat	3 000 000	5 000 000	6 000 000	8 000 000
Sum rammeområde 18	-324 562 332	-316 963 732	-312 577 232	-308 485 132

Skatteinntekter er hentet fra KS prognosemodell per 10 oktober 2022, og er forklart nærmere under kapitlet om inntektssystemet ovenfor.

Avskrivninger er hentet fra faktiske avskrivninger i 2022 og lagt til antatt økte avskrivninger på VAR området (selvkost). Avskrivninger som gjelder investeringer på VAR området blir dekket av gebyr. Avskrivninger går i null summert i kommuneregnskapet.

Kalkulatoriske renter er hentet fra budsjettforslaget til Momentum (som beregner selvkost på VAR), kalkulatoriske renter blir dekket av gebyr, og skal dekke rentekostnader knyttet til investeringer på VAR området. Denne posten må derfor ses i sammenheng med renter og avdrag på lån.

Rammetilskudd er hentet fra KS prognosemodell per 10 oktober 2022, og er forklart nærmere under kapitlet om inntektssystemet ovenfor.

Eiendomsskatt er budsjettert med inntekt tilsvarende inntekt i 2022, 22,5 mill. kr for eiendomsskatt på næringsseiendom og 3,8 mill. for eiendomsskatt på bolig. I tillegg er det lagt estimert inntekt fra eiendomsskatt på fritidsboliger i 2023, ca. 1,2 millioner kr. For bolig og fritidsbolig er eiendomsskatt økt til 2 promille, mens eiendomsskatt på næring er 7 promille.

Flyktingetilskudd er det lagt til grunn bosetting av 18 flyktninger i 2023 og 10 flyktninger i resten av økonomiplanperioden, samt vertskommunetilskudd for flyktningsmottak.

Konsesjonskraftsinntekter er beregnet ut fra en prognose på at vi selger 50% av kraft for 28 øre per kwh i spot og 50% av kraft for 35 øre fastpris. Det er budsjettert med en avsetning til disposisjonsfond på 50% av netto inntekter, 8,5 mill. kr. 8,5 mill. kr kan brukes i drift.

Generelle renteinntekter er beregnet ut fra prognose på NIBOR 3M og estimert saldo i banken på ca. 75 mill. i gjennomsnitt. Påslag på NIBOR 3M på bankinnskudd er 0,2%.

Renter og avdrag på lån er beregnet ut fra dagens låneportefølje med dagens sammensetning av faste og flytende renter, med renteprognose på NIBOR 3M. Fremtidige renter og avdrag er beregnet ut ifra investeringsplanen og beregnet lånebehov i økonomiplanperioden.

Årets regnskapsmessige resultat er årets avsetning til disposisjonsfond (sparing). Denne bør ligge på 9 mill., men for å tilrettelegge for gradvis omstilling til redusert driftsnivå er denne satt ned i perioden 2023-2026. Denne glattingen av omstillingsbehovet er vist under avsnittet for omstilling.

Lån, avdrag og renter

Utviklingen i Bardu kommunes garantiansvar

Kommuner kan ta opp lån for å innfri garantiansvar i form av en kausjon for andres økonomiske forpliktelser. Kommuneloven § 14-19 beskriver hva kommunen kan ta opp lån til vedrørende garantiansvar.

Låntaker	Lånebeløp NOK	Restgjeld NOK	Garantiansvar % (NOK)	Sluttdato
Barduprodukter AS	8.000.000	3.621.973	100.00% (3.621.973)	29.09.2039
Bardu Alpinklubb	2.250.000	285.740	100.00% (285.740)	24.10.2023

Finansforvaltning og lånegjeldsutvikling

Utvikling av lånegjeld i økonomiplanperioden (ekskl. formidlingslån):

Lån eks. formidlingslån	2023	2024	2025	2026
Lån per 01.01.	857 887 947	827 887 947	822 131 071	841 631 071
Årets låneopptak	0	24 243 124	49 500 000	14 200 000
Avdrag	30 000 000	30 000 000	30 000 000	30 000 000
Lån per 31.12.	827 887 947	822 131 071	841 631 071	825 831 071

Det er i perioden estimert låneopptak på ca. 88 millioner kr. Reduksjon i netto lånegjeld (låneopptak minus avdrag) i fra 01.01.2023 - 31.12.26 er estimert til ca. 32 millioner kr.

Som nevnt i avsnitt om måloppnåelse er lånegraden langt over handlingsregelen og anbefalt nivå.

Utvikling rentenivå

Renter	2023	2024	2025	2026
Gjennomsnittlig rente	2,85 %	3,49 %	3,26 %	3,01 %
Rentekostnader	24 464 000	28 927 500	28 669 400	29 341 100

Kapitalkostnader oppsummert

	2023	2024	2025	2026
Avdrag	30 000 000	30 000 000	30 000 000	30 000 000
Rentekostnader	24 464 000	28 927 500	28 669 400	29 341 100
Sum kapitalkostnader	54 464 000	58 927 500	58 669 400	59 341 100
Økning i avdrag 2023-2026	-			
Økning i renter 2023-2026	4 877 100			

Bardu Kommune vil i økonomiplanperioden få en økning i renter og avdrag, kapitalkostnader, på totalt 4,9 millioner kr.

Budsjett og økonomiplanens investeringsdel

Oversikt over investeringsprosjekter og finansiering

Tiltak		2023	2024	2025	2026
IT-investeringer generelt	kr	1 500 000	kr 1 500 000	kr 1 500 000	kr 1 500 000
Sponga Gravlund - tilskudd forprosjekt urnelund	kr	50 000			
Velferds- og smartteknologi utstyr	kr	2 000 000	kr 1 000 000	kr 1 000 000	kr 1 000 000
PulsCor	kr	500 000			
Miljøtiltak kunstgressbane Barduhallen	kr	3 107 227			
Tak Barduhallen			kr 2 000 000		
Ventilasjonsanlegg idrettshall med garderobes	kr	150 000			
Geovekstprosjekt	kr	130 000			
Tankbil - brann			kr 4 300 000		
Ny mannskapsbil/brannbil				kr 5 100 000	
Kirkemo 3 - byggetrinn 2	kr	1 750 000	kr 12 600 000		
Trafikksikkerhetstiltak	kr	145 000	kr 300 000		
Tak kommunale boliger	kr	500 000	kr 500 000		
Smartboliger pleie og omsorg	kr	1 500 000	kr 20 000 000	kr 37 000 000	
Oppgradering parkeringsplasser	kr	50 000			
Ny barne- og ungdomsskole	kr	6 000 000			
Kulturminne Bruhaug	kr	200 000	kr 200 000	kr 200 000	kr 200 000
Elektroniske låsesystemer kommunale bygg	kr	200 000	kr 200 000	kr 100 000	
Ny hovedtavle kommunehuset	kr	700 000			
Forprosjekt sentralt driftskontrollanlegg	kr	200 000			
Nytt pasientvarslingsanlegg Barduheimen	kr	500 000			
Ombygging garasjer uteseksjonen	kr	425 000			
Kjølerom Barduheimen	kr	1 800 000			
Ren og skitten sone driftsbygg uteseksjon Sponga			kr 1 500 000		
Lydisolering ergo fysio			kr 450 000		
Aggregat helsesenter/legevakt			kr 1 500 000		
Maskiner uteareal	kr	300 000			
Ombygging fontene 2022	kr	100 000			
Heis kommunehuset	kr	500 000	kr 3 500 000		
Aktivitetsområde for barn sentrum	kr	168 000			
Traktor uteseksjon vei 2021	kr	1 000 000			
Kostaggregat og krattknuser til traktor vei 2024	kr	450 000			
Oppgradering kommunale veier 2022	kr	1 000 000	kr 500 000		
Busstopp Seterveien 2022	kr	300 000			
Skilting veier og gater	kr	230 000			
Oppgradere/bytte ut gammelt WiFi	kr	600 000			
Fiber Vekved	kr	150 000			
Oppgradering Ventilasjon Nordstua	kr	200 000			
Belysning parkeringsplass svømmehall	kr	100 000			
GPS utstyr	kr	300 000			
Automatisering av vedlikeholdsutstyr	kr	100 000	kr 100 000	kr 100 000	
Nytt streaminganlegg i kommunestyresal	kr	100 000			
Ventilasjon Veksthuset - forprosjektering			kr 200 000		
Påkostninger Helsehus			kr 1 000 000		
Ombygging lokaler Barduhallen			kr 300 000		
Sum investering ekskl. selvkostområdet	kr	27 005 227	kr 51 650 000	kr 45 000 000	kr 2 700 000
Investeringer selvkostområdet (VAR/feing)		2023	2024	2025	2026
Prosjekter vann og avløp	kr	12 700 000	kr 5 500 000	kr 5 500 000	kr 11 500 000
Sorteringsutstyr renovasjon	kr	900 000			
Innkjøp feiebil	kr	1 500 000			
Sum investeringer	kr	15 100 000	kr 5 500 000	kr 5 500 000	kr 11 500 000
Sum investeringer inkl. VAR	kr	42 105 227	kr 57 150 000	kr 50 500 000	kr 14 200 000

Inntekter/refusjoner/annet		2023		2024		2025		2026
Avdrag formidlingslån	kr	2 000 000	kr	2 000 000	kr	2 000 000	kr	2 000 000
Egenkapitalinnskudd KLP	kr	1 250 000	kr	1 250 000	kr	1 250 000	kr	1 250 000
Overføringer fra driftsregnskapet	-kr	1 250 000	-kr	1 250 000	-kr	1 250 000	-kr	1 250 000
Mottatte avdrag på lån	-kr	2 000 000	-kr	2 000 000	-kr	2 000 000	-kr	2 000 000
Salg tankbil brann			-kr	400 000				
Salg tomter Kirkemo 3	-kr	1 000 000	-kr	1 000 000	-kr	1 000 000		
Salg utleieboliger	-kr	5 200 000						
Salg av lastebil 2022	-kr	200 000						
Spillemidler - ny skole	-kr	10 000 000						
Spillemidler - svømmehall	-kr	6 000 000						
Spillemidler - kunstgressbane	-kr	1 250 000						
Sum inntekter/refusjoner/annet	-kr	23 650 000	-kr	1 400 000	-kr	1 000 000		
Oppsummering investeringer		2023		2024		2025		2026
Totale investeringer	kr	42 105 227	kr	57 150 000	kr	50 500 000	kr	14 200 000
Refusjoner/inntekter	-kr	23 650 000	-kr	1 400 000	-kr	1 000 000		
Sum bruk av lån ekskl. formidlingslån	kr	18 455 227	kr	55 750 000	kr	49 500 000	kr	14 200 000
Formidlingslån - Husbanken	kr	0	kr	6 000 000	kr	6 000 000	kr	6 000 000

Alle tall i oversikten overfor er ekskl. mva. Dette tilsvarer nettkostnaden for kommunen. Det vil derfor være differanse mellom beløp oversikten og obligatoriske oversikter over investeringer.

Forklaring investeringsprosjekter

IT-investeringer: Rullering av ansatt- og elev-PC. Investeringer i IT-løsninger for kommunen (digitalisering).

Gravlund Sponga - forprosjekt urnelund: Det er ønske om midler til etablering av urnelund på sponga gravlund.

Velferds- og smartteknologi utstyr: Velferdsteknologisk utstyr som GPS, Geofence, alarmer osv. Dette er et prosjekt der flere kommuner deltar og det anskaffes samlet. Budsjett på 1 million kr i 2022 overføres til 2023. Utstyr til sykehjem, digi overvåkingslab og evt. Utstyr til smartbolig.

PulsCor: nyovervåkning/ hjertestarter da dagens utstyr ikke fungerer.

Miljøtiltak kunstgressbane ved Barduhallen: Begrunnelsen er at dagens kunstgressbane trenger å renoveres, men aller viktigst er at det er kommet en ny forskrift om miljøtiltak knyttet til gummigranulat, og som beskriver hvilke tiltak som må iverksettes for å samle opp og unngå spredning av gummigranulat til arealer utenom anleggets egendefinerte område. Vi får spillemidler knyttet til dette, 1 250 000 kr.

Tak ute Barduhallen: Taket over garderobes/kafe/møterom etc. er fra byggeåret og Sarnafil dekket holder ikke tett lengre og må oppgraderes og skiftes.

Nye ventilasjonsanlegg eksisterende idrettshall m garderobes: Anleggene er for lenge passert forventet levetid, og elektroniske styringer som ryker er det ikke mulig å skaffe reservedeler til. Ryker noe her må eksisterende idrettshall med garderobes måtte stenges. De gamle anleggene er heller ikke slik at man enkelt kan utnytte fjernvarme fra den nye skolen, noe som vil bety en tapt mulighet på betydelig ENØK-fordel og som ville kunne gi store besparelser på energi/strøm. Potensiale for besparelse energi.

Geovekstprosjekt: Samarbeid mellom flere kommuner, oppdaterer kartverk, flyfoto. Det er startet arbeid her i 2022. Bardu kommune betaler en andel for prosjektet og denne summen er fordelt over flere år.

Ny tankbil brann: Dagens bil er ikke lovlig å kjøre i boligfelt mm., for tung, dagens bil kan selges for ca. 400 000 kr, som finansierer deler av ny tankbil.

Ny mannskapsbil/brannbil: Behov for større bil.

Nytt boligfelt Kirkemo 3 - byggetrinn 2: Det planlegges oppstart av nytt byggetrinn i boligfeltet Kirkemo 3. Investeringen som ligger her er knyttet til kostnader til forprosjektering og vei, kostnader for vann og avløp kommer i tillegg.

Trafikksikkerhetstiltak: Veilys.

Tak kommunale boliger: Gamle tak og trenger oppgradering, feilkonstruksjon mv. Takene har pappshingel og denne type takteking har maksimalt 25-30 års levetid. Flere av takene er for lengst passert levetiden, og vi ser at det nå begynner å gå ut over taktro, og at det oppstår lekkasjer til underliggende deler av bygningene.

Smartboliger pleie og omsorg: Bygging av smartboliger. Forarbeid, rivning mm., er startet i 2022 og fortsetter inn i 2023. Selve byggingen skal ha oppstart i 2024 og går over en 2-års periode. Etter at regjeringen foreslo å legge ned ordningen for Husbank-finansiering er det lagt inn at kommunen skal finansiere hele prosjektet, som nå blir 27 millioner dyrere på grunn av dette. Merk at statsbudsjettet ikke er vedtatt på dette tidspunkt. Kostnadsreduserende tiltak som kan bidra til redusert behov for sykehjemsplasser og som reduserer antall liggedøgn på UNN. Denne investeringen er i tråd med samfunnsplanens delmål 1.4.

Oppgradering parkeringsplasser: Parkeringsplassen har leire som underliggende masse som ikke ble tilstrekkelig trauet ut da parkeringsplassen ble etablert. Slik parkeringsplassen er i dag er det utfordrende for biler og kjøre inn på plassen uten fare for å bli påført skader, spesielt i den verste tiden med teleløsning. Her må det traues ut masse, og tilføres ny god drenerende masse og asfalteres. Her heller også parkeringsplassen inn mot husene, med fare for å påføre husene vannskader. Parkeringsplass Fageråsen barnehage, Vekved og ved kommunal bolig. Arbeid som ikke er fullført i 2022 overføres til 2023.

Ny barne- og ungdomsskole: Herunder ligger alle underprosjekter til ny skole. Bygget ble ferdigstilt i 2022, og det ble kjøpt inn diverse inventar og IKT som en del av prosjektet. Det er ennå avvik som ikke er lukket, og Bardu kommune holder igjen midler som betales ut når avvikene lukkes. Prosjektet blir delvis finansiert av spillemidler. Denne investeringen er i tråd med samfunnsplanens delmål 1.3.

Bruhaugen - bevaring samiske kulturminner: Restaurering av fredet samisk kulturminne, kostnadene er hentet fra utarbeidet tilstandsanalyse. Ikke utført i 2022, forskjøvet med ett år.

Elektrolås kommunale bygg: Videreføring av prosjekt adgangskontroll, og investering som må til for å lettere kunne løse andre nedtrekks forslag, eks. Barduhallen.

Hovedtavle kommunehuset: denne har blitt forskjøvet tidligere, må tas i 2023.

Forprosjekt sentralt driftskontrollanlegg: Kartlegge styring av automasjon og tekniske anlegg tilknyttet bygg. Det er viktig for regulering og overvåking av tekniske anlegg i et bygg som VVS og klimaanlegg. Kan gi besparelse på bruk av energi.

Nytt pasientvarslingsanlegg Barduheimen: Pasientvarslingssystem - samme system som Nordstua – forprosjektering.

Ombygging garasjer uteseksjonen: Anskaffelse av hall er gjort, det som gjenstår er støpning av mur og arbeid med å sette opp.

Kjølerom Barduheimen: oppbevaring av råvarer og ferdig produserte matretter. Et krav for hygienisk kvalitet så må råvarer og matretter oppbevares kjølig. I dag har barduheimen et dårlig kjølerom som er ustabil.

Ren og skitten sone driftsbygg uteseksjon Sponga: Bardu kommune tilfredsstill ikke arbeidsmiljøloven § 4-5 Særlig om kjemisk og biologisk helsefare. Det var fremmet forslag allerede i 2017 om å få dette på plass på driftsbygget i uteseksjonen for enhet samfunn og utvikling. Ansatte på drift innen bygg, VA og renovasjon er i kontakt med ulike- og biologisk materiale som innebærer helsefare. Slik garderobeløsning er nå tilfredsstill det ikke ren og skitten sone.

Lydisolering ergo/fysio: Det er stort behov for lydisolering pga. Personvern. Lokalene var tidligere kontorlokaler og er derved ikke bygget for eller egnet til å bruke til samtaler en til en i tjenesten, uten at det gjennomføres lydisolering mellom rommene.

Aggregat helsesenter/legevakt: Da interkommunal legevakt flyttet inn til helsesenteret ble det gjort en ROS analyse. Helsesenteret er en samfunns viktig bygning og alternativ strømkilde ble anbefalt for å få nødstrøm til bygget. Det er gjort tiltak slik at dette ikke haster å få på plass.

Kjøp av maskin for vedlikehold av steinflater og kunstgressbaner: Slåddemaskin. Med økte arealer på kunstgress, friidrett etc., er det nødvendig investere i utstyr til vedlikehold av disse arealene. Byrommet og andre deler av sentrum som er belagt med belegningsstein må vedlikeholdes, og her må det investeres utstyr som bruker hett vann til å fjerne mosevekst og gress som sprer seg på og mellom belegningsstein.

Ombygging av fontene: Anlegget under bakken mangler avluftning, dette må etableres for å unngå fuktskader på pumper og vifter etc.

Heis kommunehuset: Kommunehuset møter ikke dagens krav til fremkommelighet. Det er ikke mulig å komme til 3 etasje med rullestol el.

Aktivitetsområde for barn sentrum: Dette er lekeplass på Øverjordet, budsjett overføres fra 2022 til 2023.

Traktor Kommunalteknikk vei: Lastebilen som nå brukes av uteseksjonen på vei er utslitt, ved å bytte over til traktor kan man få gjennomført arbeidsoppgaver på flere arbeidsområder. I dag kjøper vi tjeneste for kr 350 000 pr år, disse oppgavene har Bardu kommune ressurser til å gjennomføre selv og har da spart inn traktor samt utstyr i løpet av 4-5 år. Finansieres delvis av salg av lastebil.

Kosteaggregat, krattknuser til traktor vei: Krattknuser til traktor, kosting av kommunale veier, vedlikehold langs veier og andre kommunale eiendommer.

Oppgradering kommunale veier: Flere kommunale veier i Bardu kommune trenger oppgradering.

Busstopp Seterveien: Det er ingen avkjøring for skolebuss til barn på/av ved Seterveien. Nye boligfelt Kirkemo 3 og Øverjordet, mange barn, behov for busstopp. Krav fra fylkeskommunen til denne typen busstopp, men her er ikke alle avklaringer på plass, dette undersøkes nærmere.

Skilting veier og gater: Gater som mangler skilt, budsjett for 2022 er overført til 2023.

Oppgradere/bytte ut gammelt WiFi: WiFi-et til kommunen fungerer per dags dato, men har flere sårbarheter og oppdateres ikke lenger fra leverandør. Kan også være lurt å utvide der dekning og funksjonalitet mangler.

Fiber Vekved: Ustabil nettværk. Trenger fiber for forsvarlig forvaltning av dokumentasjonsplikt/pasientjournal og kvalitetssikringssystem.

Oppgradering ventilasjon Nordstua: Ventilasjon Nordstua, forprosjektering. Dårlig arbeidsmiljø og forhold for pasienter

Belysning parkeringsplass svømmehall: Parkeringsplassen som er tatt i bruk må sikres med belysning for å unngå farlige situasjoner på parkeringen.

GPS utstyr: For oppmåling, utskifting av 10 år gammelt utstyr.

Automatisering av vedlikeholdsutstyr: Gressklippere, renholdsmaskiner etc.

Nytt streaminganlegg i kommunestyresal: Trenger nytt system for å streame møter, samt toveis kommunikasjon og mulighet for å vise dokumenter også på streamen.

Ventilasjon Veksthuset – forprosjektering: Inneklima - lager og kontor - ventilasjonsutfordringer - må gjøre betydelige utbedringer på ventilasjonsanlegget

Påkostninger helsehus – lydisolering og tiltak for HMS og taushetsplikt: Herunder blant annet tiltak for å redusere støy fra ventilasjonsrom tilknyttet Helsestasjon (2 etasje, kontor til venstre for bøttekott), lydisolering mellom kontor og leilighet, venterom for besøkende til barnevern, utbedring av møterom på helsehuset (møterom 1) for å redusere støy og trekk, behov for lydtettdør og lås til barnevernleders kontor, lydtetting av skranke på legekantoret og skjerming for pasient i luke til legevakta da det er brudd på taushetsplikt, behov for flere lydisolerte dører og tiltak for lydisolering av ventilasjonssystem i den gamle delen av bygget.

Ombygging lokaler Barduhallen: Ombygging av tidligere lokaler til kulturskolen i Barduhallen. Ombygging av lokalene er nødvendig for å tilpasse de til bruk for frisklivscentralen, og til utstyrssentralen deres. Lokalene er tiltenkt sambruk med øvrig idrett i Barduhallen. Flytting av spinningssykler opp fra uegnede lokaler i bomberommet.

Prosjekter på vann og avløp: Herunder Viken avløpsanlegg, kumreovering Nyveien, oppgradering av pumper avløp, Elvegata 6-14, alarmsystem vann, utvidelse vann Bjørnstrøm og ellers sanering av vann og avløp i økonomiplanperioden.

Sorteringsutstyr renovasjon: Her ligger prosjekter som gjelder renovasjon, sorteringshall, utvidelse containerplasser med tak og utvide vektbu. Garasje.

To feiebler (selvkost feiing): dagens bil er ikke i henhold til krav, dette er en kritisk investering og anskaffelsen er gjort, forventes levert i 2023.

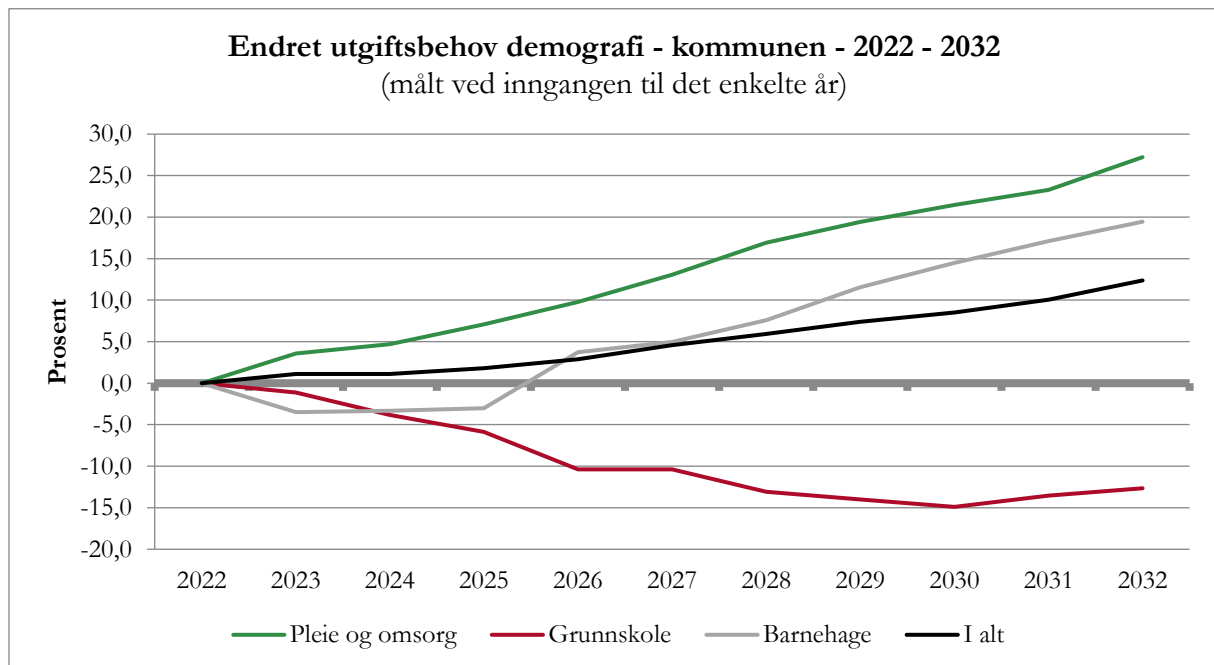
Salg av boligtomter: Budsjetterer med salg av to tomter i året i boligfeltet Kirkemo 3.

Salg kommunale hus og leiligheter: Salg av to leiligheter i Origo boligsameie.

Budsjett og økonomiplanens driftsdel

Budsjett og økonomiplan rammeområder

Rammeområde	2023	2024	2025	2026
Enhet Oppvekst, kultur og integrering	108 590 702	104 560 040	102 805 440	101 168 600
Enhet Helse, omsorg og barnevern	128 385 242	125 886 030	124 131 430	122 494 590
Enhet Samfunn og utvikling	49 813 815	49 304 342	48 865 692	48 456 482
Næring	-	-	-	-
Brann og redning	3 658 601	3 658 601	3 658 601	3 658 601
NAV	3 150 000	3 150 000	3 150 000	3 150 000
Stab og fellestjenester	24 479 045	24 055 492	23 616 842	23 207 632
Politisk virksomhet	3 914 421	3 778 722	3 778 722	3 778 722
Fellesutgifter	2 570 506	2 570 506	2 570 506	2 570 506
Skatt, tilskudd og finans	- 324 562 332	- 316 963 732	- 312 577 232	- 308 485 132
Totalsum	-	-	-	-

I årets budsjettarbeid har vi lagt større vekt på det fremtidige utgiftsbehovet enn tidligere, vi planlegger for det som kommer. Vi ser at utgiftsbehovet i pleie og omsorg kommer til å øke med 25% de neste 10 årene og omsorgsboliger med smartteknologi er et viktig tiltak. Samtidig har vi også lagt inn forslag om at alle elever i Bardu kommune går på samme skole, dette vil effektivisere skoledrift, vi kan dra nytte av stordriftsfordeler og vi har en ny stor skole med mange fasiliteter og plass til alle. At antall barn i barnehage øker har vi ikke tatt med i planleggingen, vi styrer etter antall barn som er i dag, og kan raskt omstille ved å åpne eller lukke barnehageplasser. Vi følger godt med på situasjonen og har tiltak klar.

Rammeområdene – enhetsleders kommentar med tilhørende tiltakslistor

Oppvekst, kultur og integrering

Oppvekst, kultur og integrering (OKI) gir opplæring til barn og unge gjennom barnehagene, skolene, voksenopplæringen og kulturskolen. I tillegg til det ligger kultur og bosetningstjenesten under enheten.

Oversikt over årsverk i på de ulike områdene:

Skole og SFO: ca. 83 årsverk

Barnehage: ca. 52 årsverk

Øvrige (kultur og bosetningstjeneste): 8,2 årsverk

Bardu kommune har 5 barnehager, 2 barneskoler med SFO tilbud, ungdomsskole, kulturskole og læringssenter. I tillegg gir vi SFO-tilbud lokalisert i Nedre Bardu barnehage på morgenen før skolebussen går til skolen.

I 2022 har vi økt bemanningen på Bardu læringssenter (BLS) og på flyktingtjenesten siden vi har fått flere bosatte familier og elever på BLS. Vi forventer stort trykk på disse tjenestene også neste år som en konsekvens av krigen i Ukraina. Ut over det har vi tatt ned budsjettet for skole og barnehage i 2023 og økonomiske utfordringer gjør at vi må ta ned ytterligere til neste år. Om vi sammenligner oss med andre kommuner så har vi lav bemanningstetthet på de største skolene og barnehagene våre. Nedtrekk uten at vi gjør strukturendringer vil påvirke bemanningstettheten negativt og vi vil redusere kapasiteten til å oppfylle intensjonene om å gjøre opplæringen i barnehage og skole inkluderende. I verste fall vil redusert bemanning fremtvinge spesialundervisning der vi ellers ville klart å tilpasse innenfor normalundervisningen.

I 2023 vil vi jobbe fram en ny oppvekstplan. Formålet med oppvekstplanen er å gi retning for arbeidet og forankre tilbudet til barn og unge i Bardu. Oppvekstplanen vil være tverrsektoriell og omhandle familie, fritid, folkehelse, kommunale tjenester og framtidsutsikter for barnet.

Kulturavdeling er til for kultur og idrett, lag og foreninger. Avdelingen søker på diverse tilskudd og spillemidler, forvalter og fordeler kulturmidler til lag og foreninger, samt bistår lag og foreninger i søknad på tilskudd.

Bosetningstjenesten jobber med å bosette flyktninger. I økonomiplanperioden ligger det til grunn at vi skal bosette 10-18 flyktninger i året. Vi forventer imidlertid å bli forespurt om å bosette langt flere i 2023. Den høye bosetningen krever at vi har tilgang på flere boliger, og Bardu kommune bør utarbeide en boligplan der også flyktingtjenestens behov inngår. Økt bosetting øker de frie inntektene til kommunen og utgifter i bosetningstjenesten er oppgaver i forbindelse med bosetnings- og integreringsarbeidet og vil variere ut ifra hvor mange som faktisk blir bosatt.

Følgende tiltak er godkjent og innarbeidet i økonomiplanen:

Tiltak som er tatt inn administrativt er tiltak som er helt nødvendig å legge inn for å fortsette normal drift, det kan også være organisatoriske tiltak som effektiviserer drift som er bestemt gjennomført administrativt. På rammeområdet OKI er det tatt inn et effektiviseringstiltak som ikke er ferdig definert, et prosjekt som går bl.a. på å vurdere lærertetthet og andre stillinger i enheten og målet er en besparelse på 1 million kr i 2023. Ellers er det tatt inn at vi sier opp dagens kartleggingssystem da Udir har et verktøy for dette som er gratis, samt at kostnader til

kompetanseregionen reduseres etter drøftinger i regionen. Det er også besluttet å fjerne NK-tillegg.

Tiltak som er lagt inn i budsjett og økonomiplan, men er gjenstand for politisk prioritering er:

Tiltak	Beskrivelse	+	-	Helårseff	KanBørMå
Ta bort tilbud SFO Nedre Bardu inkludert transport	Gi SFO-tilbud på Setermoen skole. Foreldre må selv bringe/ hente.		- 639 724		
Legge ned Øvre Bardu skole	35 elever får skole- og SFO-plass på Setermoen skole		- 1 311 750	- 3 148 200	
Sette av midler til Ungdommens motivasjonspris i budsjettet		5 000			Bør
Sette av midler til kulturprisen i		5 000			Bør

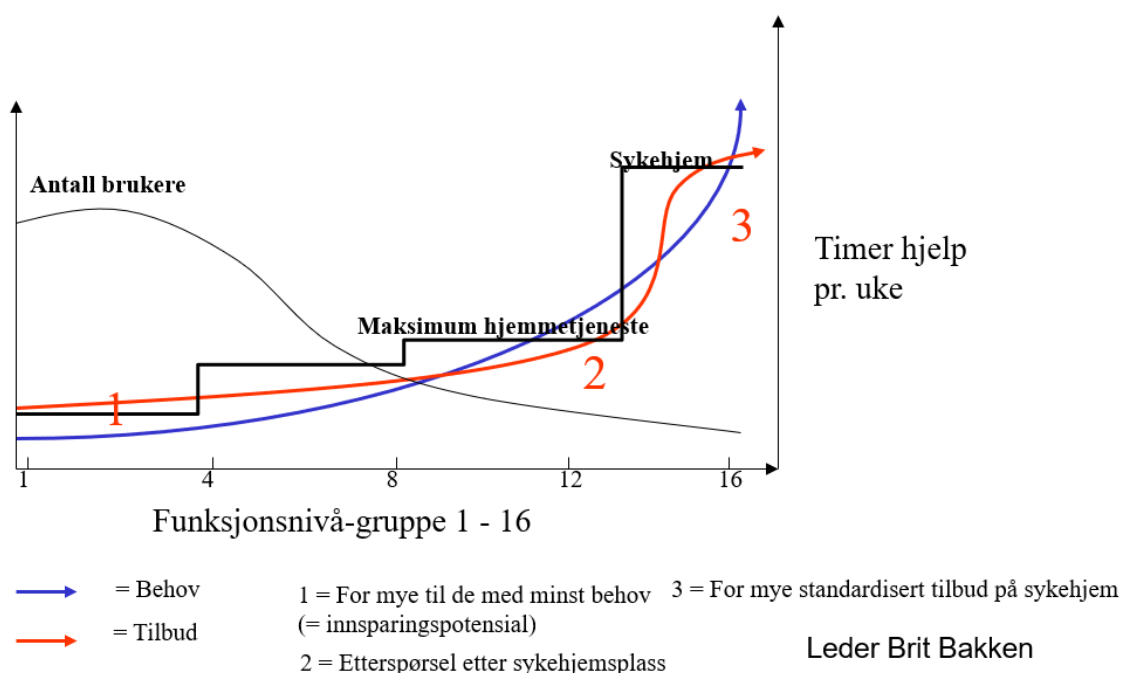
Enhet Helse, omsorg og barnevern

Helse, omsorg og barnevern (HOB) består av mange avdelinger fordelt på 10 avdelingsledere med flere og ulike ansvarsområder. Enheten skal sørge for helse og omsorgstjenester i henhold til en omfattende helselovgivning. De viktigste lovene er: Helse og omsorgstjenesteloven, pasient og brukerrettighetsloven, helsepersonelloven, forvaltningsloven samt en rekke forskrifter og veiledere som regulerer våre tjenester. I henhold til helse og omsorgstjenesteloven, har kommunen plikt til å planlegge, gjennomføre, evaluere og korrigere virksomheten, slik at tjenestenes omfang og innhold er i samsvar med krav fastsatt i lov eller forskrift.

Barnevern utøves i henhold til barnevernsloven. Ny barnevernsreform har tredd i kraft i 2022, noe som innebærer nye oppgaver og økte utgifter lagt til kommunene.

I henhold til «Handlingsplan for helse og omsorgstjenesten i Bardu», vedtatt i Kommunestyret i 2018. Vil enheten prioritere forebyggende tjenester, samt rehabilitering og hverdagsmestring.

Av særlige utfordringer nevnes økning i antall eldre med behov for pleie og omsorgstjenester, barn og unges psykiske helse, ny barnevernsreform, stabilisering av legetjenesten og tilgang til fagpersonell innenfor ulike områder. Utfordringer er knyttet til å besette faste stillinger og dekke opp kort og langt sykefravær.

Som figur over viser er det et stort sprang fra hjemmetjeneste til sykehjemsplass i vår kommune. Med manglende trinn i omsorgstrappen, bemannede omsorgsboliger, vil økning i behov som ikke kan dekkes føre til utilfredsstillende tjenesteyting og resultere behov for tilgang til neste trinn i omsorgstrappen som vil være sykehjem.

Fordeling årsverk i enheten:

Avdeling	Årsverk 2022	Årsverk leder	Ubesatte årsverk pr 31.10.22	Kommentar
Administrasjon	2,45		0	
Rus og psykisk helse	Dag: 3,6 Døgn: 7,7 Støttekontakt: 0.9	0,5	0	0,1 dekkes over prosjekt
Kommunepsykolog	0,5		0,5	
Bo og Oppfølging	BPA: 2,32 Miljø: 18,7 Avlastning: 2	1,0	BPA: 0 Miljø: 2,5 Avlastning; 2	Barneavlastning bygges opp i 2023.
Fysio/ergo/folkehelse og friskliv	6,5 1 med driftsavtale	1	0	Leder i drift
Helsestasjon/jordmor	5,7	1	0	Tilsatt ekstra helsesykepleier i 2022 som følge av økt bosetting. Leder i drift
Barnevern	6	1	0,6	Stabilisert tjenesten med ekstra stilling i 2022. leder i drift
Legekontor	8,8	0,5	5,6	5 ubesatte legehjemler, 2 dekkes av vikarbyrå, en besettes 1 mars 23.
Kreftsykepleier	0,8		0,8	
Ernæring	2,8	1	0	Leder i drift.
Hjemmesykepleie	15,5	1,0	2,3	
Barduheimen	Sentrum/dagsenter: 14,85 Nedre: 13,88 Øvre: 14,93	2,0	Sentrum/dagsenter: 5,9 Nedre: 3,72 Øvre: 1,75	
Interkommunal legevakt	7,2	0,5	1,4	
Hud-samarbeid UNN	0,6		0	

Enhetens avdelinger består av følgende tjenester:

Administrasjon: Administrativ overordnet ledelse og merkantil ressurs.

Avdeling rus og psykisk helse: Avdelingen leverer lovpålagte tjenester 24/7 og er delt inn i døgn, dag og støttekontakter.

Psykisk helse døgn er et heldøgns bemannet bofellesskap for personer med psykiske lidelser, eventuelt psykiske lidelser kombinert med rus, som har behov for et heldøgnsstilbud. De som er knyttet til dette tiltaket, bor i selvstendige leiligheter, men har tilgang på personell 24/7.

Rus og psykisk helse dag er et lavterskeltilbud som har bemanning fem dager i uken. Psykisk helse dag følger opp mennesker med psykiske lidelser, rusutfordringer og utfordringer med livsmestring, fra 16 år.

Støttekontakt bidrar til at tjenestemottakerne kan ha en aktiv og meningsfylt fritid.

Støttekontakter tildeles etter søknad og kommunen har en plikt til å tilby tjenesten. I 2022 har vi samarbeidet med Astafjord og Bardu har hatt 50% kommunepsykolog.

Kommunepsykolog: Kommunepsykolog arbeider i forhold til mennesker i alle aldre, barn har prioritet. Samarbeider og gir veiledning av personell til alle tjenester i kommunen. Tjenesten er lovpålagt.

Avdeling Bo og Oppfølging: Avdelingen dekker flere lovpålagte områder, miljøarbeidertjeneste, brukerstyrt personlig assistent og avlastning.

Miljøarbeidertjenesten yter praktisk bistand og omsorgstjenester til voksne og barn med psykisk og sosial funksjonshemming.

Brukerstyrt personlig assistent (BPA) Funksjonshemmede med stort assistansebehov har rett til å få assistansen organisert som brukerstyrt personlig assistanse. BPA er et tjenestetilbud som skal bidra til å legge til rette for at personer med nedsatt funksjonsevne og stort behov for bistand skal leve et selvstendig og aktivt liv. Brukerstyrt assistanse er en måte å organisere "praktisk bistand, opplæring og støttekontakt" på, samt avlastning for foreldre med hjemmeboende barn under 18 år med nedsatt funksjonsevne.

Avlastning: Avlastning i kommunens regi er en tjeneste til foreldre med særlig tyngende omsorgsarbeid for barn med funksjonshemninger. Bardu kommune tilbyr avlastning i form av tilbud hos private aktører og i egen avlastningsbolig (Bekkebo). I 2022 har det ikke vært etablert tilbud i Bekkebo. I 2023 må dette re etableres for å oppfylle kommunens plikt til avlastning.

Avdeling fysio/ergo, folkehelse og hjelpemiddel: Avdelingen inneholder områdene fysioterapi, ergoterapi, folkehelse og friskliv og hjelpemiddel.

Ergoterapitjenesten er et tilbud til innbyggere i Bardu kommune som har behov for å legge til rette for mestring av dagliglivets ferdigheter ved helsesvikt. Ergoterapeut kartlegger/ vurderer hjelpemiddelbehov, skriver hjelpemiddelsøknader og har ansvar for oppfølging og opplæring i bruk av hjelpemidler. Ergoterapeut sitter også som leder i koordinerende enhet som har ansvar for å saksbehandle søknader om helse og omsorgstjenester gjennom lov og formaliserte forvaltningsprinsipp.

Fysioterapitjenestens er et tilbud til alle innbyggere i Bardu kommune med behov for fysioterapi i henhold til Lov om helsetjenester i kommunen. Fysioterapi er både en klinisk og forebyggende virksomhet.

Hjelpemiddelkonsulent har ansvar for mottak/utlevering/montering, samt innhenting/innlevering av hjelpemidler tilhørende NAV hjelpemiddelsentral. Hjelpemiddelkonsulent har også ansvar for kartlegging/vurdering samt utlevering/montering/innhenting av hjelpemidler ved behov for korttidslån fra kommunalt hjelpemiddellager.

Folkehelse og friskliv. Jmf lov om folkehelse har folkehelsekoordinator som mål og legge til rette for trivsel og god helse for alle innbyggerne i Bardu kommune. Folkehelsekoordinatoren har ansvar for folkehelsearbeidet i kommunen og koordinerer og gjennomfører mange ulike tilbud for alle innbyggere uavhengig av alder.

Helsestasjon: Helsestasjonstjenesten jobber forebyggende og helsefremmende mot barn og unge 0–20 år. Målgruppen er i hovedsak familier med barn og unge 0–20 år. Dette er fordelt på helsestasjon 0–5 år, skolehelsetjenesten, HFU (helsestasjon for ungdom 13–25 år) og jordmortjenesten (barselomsorgen og følgetjeneste). I tillegg ytes det helsetjenester til asylanter,

flyktninger og familiegjenforente, miljørettet helsevern/smittevern og vaksinerings/reisevaksinerings til enkelte grupper.

Barnevern: Barneverntjenesten skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til riktig tid. Videre skal barneverntjenesten bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår

Legekontor: Legetjenesten har ansvar for kurative helsetjenester som ytes innenfor ordinær arbeidstid for de som har valgt fastlege ved legekontoret, samt øyeblikkelig hjelp til enhver som oppholder seg i kommunen, uansett bostedsadresse og fattslegetilhørighet. Legetjenesten har ansvar for kommunale allmennlegetjenester som sykehjem, flyktningehelsetjeneste, helsestasjon, ØHD- senger.

Kreftsykepleier: Kreftsykepleierens oppgaver er oppfølging av kreftsyke og pårørende. Administrering av cytostatika behandling lokalt. Kreftsykepleier har ansvaret for å koordinere tjenester til kreftpasienter og pårørende i hjem og sykehjem, særlig ved hjemmedød.

Ernæring: Serviceavdelingen er kjøkkenet ved Barduheimen sykehjem. Avdelingen har som hovedoppgave å sørge for et godt og ernæringsmessig riktig kosthold for beboerne ved Barduheimen sykehjem. I tillegg produserer vi middag til hjemmeboende i tjenesten.

Hjemmesykepleie: Hjemmesykepleie er for de som trenger behandling, pleie og omsorg for å kunne mestre å bo i eget hjem så lenge som mulig. Helsetjenesten skal bidra til at brukeren får ivaretatt sine grunnleggende behov for mat, hygiene, søvn, sosiale behov og aktivitet.

Praktisk bistand: Et tilbud til brukeren som skal motivere til egenomsorg og sette brukeren i stand til å meste dagliglivets gjøremål. Slik bistand utføres også når brukeren selv ikke er i stand til å utføre praktiske oppgaver. Slike oppgaver kan være rengjøring, matlaging, personlig hygiene, hjelp til å gå på toalettet og påkledning. Tjenesten kjøpes fra privat aktør.

Barduheimen: Sykehjemmet i Bardu kommune har til sammen 34 sykehjemsplasser, hvorav 12 er knyttet til Nedre, 12 til Øvre og 10 plasser på Nordstua.

Nordstua er en tilrettelagt avdeling for personer med demenssykdom. Herunder ligger også dagsenter for demente som bidrar til aktivitetstilbud og avlastning for pårørende.

Barduheimen gir pleie og omsorg til pasienter med behov for døgnkontinuerlig tilsyn, hjelp og omsorg. Videre tilbys det korttidsopphold og avlastning for pårørende når det lar seg gjøre. Barduheimen har ingen øremerkede rom til dette formålet. Med redusert sykehjemskapasitet i 2022 er det utfordrende å møte alle forespørsler om korttidsopphold og avlastning.

Døgnopphold for øyeblikkelig hjelp: ØHD døgnopphold for helse- og omsorgstjenester til pasienter og brukere med behov for øyeblikkelig hjelp. 1 seng lokalisert til Barduheimen. Krav til sykepleierkompetanse hele døgnet, hele året.

Interkommunal legevakt: IKL (Interkommunal legevakt) akuttmedisinsk beredskap og øyeblikkelig hjelp.

Hud: Tilbyr lokale tjenester på vegne av UNN. Målgruppen er pasienter med ulike hud utfordringer som trenger oppfølging og behandling. Lokalisert på helsehuset.

Følgende tiltak er godkjent og innarbeidet i økonomiplanen:

Tiltak som er tatt inn administrativt er tiltak som er helt nødvendig å legge inn for å fortsette normal drift, det kan også være organisatoriske tiltak som effektiviserer drift som er bestemt gjennomført administrativt. På rammeområdet HOB er det tatt inn oppstart av sykepleier-team i 2023, omorganisering av sykehjem og arbeid med å ha én administrativ leder for helsestasjon, barnevern, fysio/ergo og folkehelse, dette er tiltak som vil effektivisere drift og være besparende på både kort og lang sikt. Ellers er det lagt inn i budsjett at Helsestasjon skal ta i bruk digital meldingstjeneste, legekantoret skifter journalsystem, barnevern bytter saksbehandlingssystem, det kjøpes inn komfyrvakt og kjøldel til bil på serviceavdelingen og IT- og telefoniutstyr kjøpes inn der det trengs i enheten. Det er også besluttet å fjerne NK-tillegg.

Tiltak som er lagt inn i budsjett og økonomiplan, men er gjenstand for politisk prioritering er:

Tiltak	Beskrivelse	+	-	Helårseff	KanBørMå
Redusere 50% terapeut	Virkning av etablering FACT team		- 150 000	- 300 000	
Medisinsk utstyr	Det er behov for to nye behandlingsbenker pga slitasjer og feil på motor som er reparert flere	30 000			Bør
Kjøpe tjenester fra Bapro på vask av kommunale hjelpemidler	Kjøpe tjenester fra Bapro på vask av kommunale hjelpemidler som i dag vaskes i kjeller på Helsehuset, vil frigjøre ansatt til andre	20 000		20 000	Kan
Øke ergoterapi med 20 % stilling	Øke ergoterapistilling med 20 %, ønsket 50 %	143 000		143 000	Bør

Samfunn og utvikling

Samfunn og utvikling (SU) sine hovedoppgaver er å sikre innbyggerne velferdstjenester og enheten er myndighetsutøvere og støttefunksjoner for andre tjenesteytere. Oppgaver som løses er blant annet innen idretten, landbruk, veiledning til innbyggere og aktører, utleie boliger, planarbeid, infrastruktur, næringsvirksomhet, investering og prosjekter. I tillegg støttes lag og foreninger både direkte og indirekte.

Samfunn og utvikling har følgende stillinger/årsverk:

- Enhetsleder
- Landbruk 2 årsverk
- Plan og utvikling 3,8 årsverk
- Bygg og eiendom 32,50 årsverk
- Kommunalteknikk 11,81 årsverk

Enhetens avdelinger gir følgende tjenester:

Landbruk: Kommunen er landbruksmyndighet og har avgjørelsesmyndighet i saker etter jord-, skog- og konsesjonslov, forurensingsloven. Formannskapet er vedtaksmyndighet på landbrukslovene. Avdelingen forvalter flere tilskuddsordninger som gjelder jord- og skogbruk, og er førsteinstans og vedtaksmyndighet, jfr. delegasjonsreglement. Landbruk er saksbehandlere for hhv vilt- og utmarksutvalg og dispensasjonsutvalg. De administrerer skadefellingslag og fallviltpersonell og har en tett oppfølging av jord- og skogbruksnæringa, med både statlige og kommunale tilskuddsordninger og veiledning. Avdelingen samarbeider med Salangen kommune på saker.

Kommunalteknikk: Avdelingen forvalter, vedlikeholder det kommunale veinettet og har ansvar for sikker forsyning og håndtering av vann, avløp og renovasjon. Tjenestene strekker seg over hele kommunen fra en enkelt grusvei til avansert renseteknologi for drikkevann.

Mange veier, anlegg og utstyr bærer preg av lang tids bruk i tillegg til klimatiske påvirkninger.

Over 30% av kommunens 30 km avløpsnett og 25 km overvannsnett er bygd mellom 1960-1980 og må renoveres fortløpende i løpet av de neste 10 årene for å forhindre lekkasjer og overløp til vassdrag. Vannledninger skiftes i samme takt som avløp og overvann. Det er økt fokus på sikkerhet av vannbehandlingsanleggene.

Plan og utvikling: Naturforvaltning, miljøvern, georessurser, byggesaksbehandling, vedlikehold av kartbaser, oppmåling eiendommer, matrikkelforvaltning, delingssaker, kommuneplanens arealdel og samfunnsdel, reguleringsplaner, planregister, motorferdsel, samfunnsikkerhet og beredskap, totalforsvaret, utbygging av boligfelt.

Bygg og eiendom: Bygg og eiendom forvalter 20 kommunale bygg for tjenesteyting i tillegg til utleieboliger. Av 32,50 årsverk i avdelingen er 19,20 av disse årsverk innen renhold drift.

Avdelingen forvalter bygg og areal som sykehjemmet, brannstasjon, kommunehuset, idretts- og svømmehall, skoler, barnehager, næringsbygg, driftsbygg og kultur-bygg. Avdelingen har ansvaret for renhold i kommunens tjenesteytende bygg, for offentlige parkeringsplasser og friområder.

Videre vedlikehold og kontroll av lekeplasser, og parker, samt utleie og vedlikehold av boliger og areal til eksterne. Avdelingen har oppfølging av festetomter, salg av boliger og boligtomter.

Oppfølging og forsikring av alle kommunens verdier. Behandler søknader for bostøtte og husbanklån. Fakturering. Utbetaling av vedtatte tilskudd. Har løypepreparering og ansvar for anlegg Steilia. Følger opp krav fra tilsynsmyndigheter og andre lovpålagte oppgaver.

Støttefunksjon for andre tjenesteytere i Bardu kommune og samarbeid med frivillige. Oppfølging av investeringsprosjekter og andre prosjekter.

Framtiden og utfordringer

Det er flere større oppgaver for samfunn og utvikling i 2023 blant annet gjennomføring av flere prosjekter, arealdelen skal revideres, og påbegynne arbeidet med boligfelt byggetrinn 2. Det jobbes kontinuerlig for å effektivisere arbeidsoppgaver, blant annet med digitalisering, se på mulige inntjening og samarbeid mot andre. Andre viktige oppgaver er tjenester til innbyggere, og andre.

Budsjett 2023 for samfunn og utvikling består i hovedsak av lønnskostnader og faste avgifter, som forsikring, brøyting, gebyrer, strøm, avskrivninger mm. Landbruk har i tillegg forvaltning av statlige midler og utgifter til interkommunalt veterinærarbeid belastes budsjettet. Arealflater økes fra starten av 2022 da ny skole, og spilleflate med uteareal, er ferdig, dette fører til økte driftskostnader. Det er viktig å se på å avhende areal framover som ikke vil være en del av tjenesteytingen til Bardu kommune da det påløper ennå store kostnader med å ha tomme bygg. Annen viktig oppgave er å se framover og planlegge framtidens løsninger som effektiviserer drift og miljøtiltak.

Kommunalteknikk: I økonomiplanperioden 2023-2026 er det innen vann og avløp behov for ca. 22 millioner kr bare til fornying av anlegg og ledningsnett. De nye bilene på renovasjon er en betydelig effektivisering for avdelingen og gir utvidede muligheter for innhenting av næringsavfall. Som en del av effektiviseringen vil det etableres telthall for sortering og lagring. Dette reduserer mye transport og unødvendig flytting av avfallet. Etterslep av vedlikehold på de

kommunale veiene er omfattende og stort, dette kan ikke dekkes med dagens driftsmidler. Det er derfor forslått en årlig investering i økonomiperioden for oppgradering av det kommunale veinettet. Generelt for vei, vann, avløp og renovasjon er det økt behov for vedlikehold, oppgradering og oppfølging av krav fra tilsynsmyndigheter. Dette krever ressurser som planlegger, koordinerer mellom drift og entreprenører, følger opp byggeprosessene, utfører vedlikehold, tilsyn og prøvetaking samt rapporterer opp mot tilsynsmyndigheter.

Følgende tiltak er godkjent og innarbeidet i økonomiplanen:

Tiltak som er tatt inn administrativt er tiltak som er helt nødvendig å legge inn for å fortsette normal drift, det kan også være organisatoriske tiltak som effektiviserer drift som er bestemt gjennomført administrativt. På rammeområdet SU er det lagt inn i budsjettet at det anskaffes brannstige der det mangler, ny kjøkkeninnredning på Barduheimen, et prosjekt hvor det anskaffes solskjerming til bygg hvor det mangler (100 000 kr i året er satt av til dette). Ellers er det lagt inn at kommunen ikke skal leie ut areal til Ala Rock på smash bygget og at NAV skal betale husleie på Veksthuset. Det er også besluttet å fjerne NK-tillegg.

Tiltak som er lagt inn i budsjett og økonomiplan, men er gjenstand for politisk prioritering er:

Tiltak	Beskrivelse	+	-	Helårseff	KanBørMå
Fjerne oljetanker	etter forskrift fjerne oljetanker, lagt inn i økonomiplanen -		- 400 000		
Redusere bevilgning Nedre Bardu samfunnslag	vedtak på å bevilge 200.000,- til samfunnslag , foreslår å redusere i tråd med estimerte brøytekostnader.		- 50 000	- 50 000	
Øke skuteravgift til 600/år	Øke skuteravgift. skuteravgift dekker ikke investeringskostander			- 60 000	
ikke drift av Øvre Bardu skole og SFO	Skolenedleggelse fører til redusasjon av driftskostander		- 200 000	- 400 000	
Brøyting av veier	Etablering av retningslinjer for brøyting av kommunale veier.		- 15 000	- 30 000	
Si opp leieforhold rus/psyksik helse	Oppsigelse av leieforhold, har blitt vanskelig pga krig/økt bosetting,			- 200 000	
Effektivisering av kommunal bilpark	Mange biler, mange bil-tiltak. Ses i sammenheng. Bedre		- 200 000	- 200 000	
Branntegninger samlet sum 600 000 kr	Utarbeidelse av branntegninger	150 000			Må
Overdra anlegg til alpklubben	Bardu kommune gir støtte til alpklubben , men betaler selv for forsikring, vedlikehold, leie av		- 31 000	- 63 000	
Kutt av brøyting Røde kors garasjen	Kutt i brøyting		- 18 000		
Bardu kommune bruk av fellesstue ved omsorgsboliger Parkveien	vederlagsfritt bruke areal fellestue , omsorgsboliger parkveien. Dagsentret til BK bruker leielighet i Åaveien 54, ved å bruke felelstue asmmen med Røde Kors så får BK		- 28 920	- 57 840	

Næring

Næringsavdelingen har ansvar for arbeid med næringsplaner og handlingsplaner i Bardu kommune, herunder samordning av disse med kommunens øvrige planer som har betydning for næringsutvikling.

Avdelingen skal være en aktiv bidragsyter overfor kommunen i saker og forhold som har betydning for næringsutvikling og næringsliv samt være kontaktskaper mellom næringslivet og kommune, fylkeskommunen og statlige organer.

Videre er avdelingen rådgiver og ressurs for næringslivet når det gjelder kontakt med offentlige myndigheter samt veiledning når det gjelder støtte og tilskuddsmidler.

Avdelingen skal også arbeide med samordning av statlige, fylkeskommunale, kommunale og private ressurser som er tilgjengelige for å trygge bestående arbeidsplasser og utvikle nye arbeidsplasser i kommunen. Videre bidra til at Bardu fremstår som en attraktiv kommune for næringsutvikling, overfor sentrale myndigheter og investormiljøer.

Avdelingen har en 100% stillingsressurs.

Oppsummert hovedmålsetting:

- Bindeleddet mellom næringslivet, næringslivsorganisasjonene, politikere og administrasjon
- Arbeide for god kommunikasjon mellom de ulike aktørene
- Aktiv deltakelse i kommunale og regionale planprosesser som skal bidra til at næringslivets interesser blir ivaretatt

Brann og redning

Oppdraget til brann og redning er å bidra til leveranse etter brann og eksplosjonsvernlovens §11. Enheten brann og redning er økonomisk delt inn i tre underenheter, som består av:

Bardu kommunes beredskap - 100% kommunalt budsjett

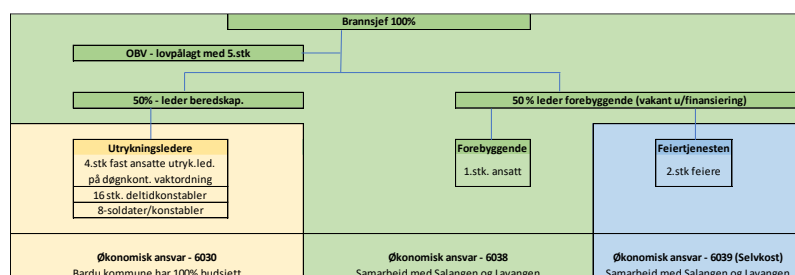
Felles brannvesen - Samarbeid med Salangen og Lavangen

Feiertjenesten - Selvkost, samarbeid med Salangen og Lavangen

Brann og redning har følgende stillinger:

- Beredskap - 4 heltidsansatte utrykningsledere og 16 deltid. som utgjør 4,48 årsverk.
- Felles brannvesen - 2 heltidsstillinger og ei 1/2 stilling, samt OBV, som totalt utgjør 3,5 årsverk
- Feiertjenesten - 2 heltidsstillinger som utgjør 2 årsverk

Totalt er det 9,98 årsverk i Bardu brann og redning.

Art	Beskrivelse	Antall ansatte	Årsverk	Netto kostnad Bardu	Brutto kostnad totalt	Inntekter	Dekningsgrad inntekter	Kommentar
6030	Beredskap - Bardu kommune	20 (+ 8 soldater, ikke ansatt)	4,48	1 458 601	6 218 601	4 760 000	77 %	BRR inntekt på omtrent 4,8 millioner fra salg av tjenester
6038	Felles brannvesen - ik-samarbeid	2 (+ 5.stk i obv)	3,5	2 200 000	3 174 533	974 533	31 %	Fordelt på ik-samarbeid og andel etter dimensjonerende personekvivalenter
6039	Feiertjenesten - ik-samarbeid	2	2	1 768 140	1 768 140	1 768 140	100 %	Tjenesten baserer seg på 100% selvkostfinansiering og kostnader er fordelt på ik-samarbeid et
Sum	Bardu brann og redning, Bardu kommune	24	9,98	3 658 601	11 161 274	7 502 673	67 %	8.stk. soldater og 5.stk. obv ikke medtatt i antall ansatte

Brann og redning gir følgende tjenester:

Beredskap leverer i hovedsak lovpålagte innsattstjenester ved brann og andre ulykker.

Tjenesteytelsen er dimensjonert opp for å i møtekomme tjenestesalg og er dermed dimensjonert

noe høyere en lovverkets minimumsdimensjonering. Dette gir kommunen økt beredskap for kommunens innbyggere, uten å medføre økte kostnader på kommunens budsjetter

Felles brannvesen leverer lovpålagte tjenester i form av brannvesenets ledelse ved brannsjef, beredskapsleder, forebyggende leder, overordnet vakt (OBV) og tilsynspersonell. Tjenesten leveres gjennom et samarbeid mellom Salangen, Lavangen og Bardu kommune. Bardu er vertskap.

Feiertjenesten leverer lovpålagte feie og tilsynstjenester. Tjenesten er budsjettert med 100% selvkostfinansiering og leveres gjennom et samarbeid mellom Salangen, Lavangen og Bardu kommune. Bardu kommune er vertskap. Gebyrregulativet satser kobles direkte til budsjetterte beløp slik at dette skal balanseres til selvkost.

Generelt for tjenesten i 2023

Hovedmålet for BBR i 2023 er å jobbe videre med digitalisering. Videre oppdatere interkontroll og prosedyrer slik at tjenesten dekkes opp tilstrekkelig. Digitalisering, sammen med gjennomgang av interkontroll skal bidra til forenkling, og gi mulighet for effektivisering og bedre kvalitet på leveranser. Det planlegges nytt internkontrollsystem for brannfaglig oppfølging. Hjemmeside for brannvesenet slutføres, og hjemmesiden skal ferdigstilles. Komplementering av datagrunnlag i allerede tilgjengelig programvare for å utnytte potensialet som allerede ligger tilgjengelig slik at tjenesten kan effektiviseres og gi økt faglig støtte. Fortsette og slutføre igangsatt plan- og analysearbeid for å sikre at vi utfører de oppgaver som forventes av oss, samt at vi er dimensjonert for oppgavene vi er satt til å løse. Dette kan medføre prioriteringer på personell og økonomiske midler for å kunne gjennomføres på en betryggende måte. Lite frie midler i driftsbudsjettet for beredskap sammen med udekt behov for lovpålagt utdanning og øving, er kommende avvik, som sammen med økende potensiale for brekkasjer i eldende utstyr. Dette gir reelle risikoer som løper for tjenestene i 2023 og årene som kommer.

Stab og fellestjenester

Stab og fellestjenestenes hovedoppgave er å bidra til at kommunens primæroppgaver leveres og innebærer å levere interne tjenester til alle områder i kommunen. I tillegg har stab noen utadrettede publikumstjenester som bibliotek, publikumsekspedisjon og informasjon.

Staben har følgende stillinger:

- Økonomi (inkl. innkjøp): 5 årsverk
- Lønn & personal: 3,5 årsverk
- Informasjon og sekretariat: 3 årsverk
- IT: 3 årsverk
- Bibliotek: 1 årsverk

I tillegg Kommunedirektør og Ass. kommunedirektør/stabsleder med 2 årsverk.

Stabens avdelinger gir følgende tjenester:

Lønn/personal: lønn til kommunens ansatte, rekrutteringsbistand, forhandlinger, rådgivning i personalarbeidet, overordnet arbeidsgiverpolitikk, HMS.

Økonomi: regnskap, inngående faktura, fakturering av tjenester fra kommunen, innfordring, budsjett- og økonomiplan, systemansvar for økonomi- og HR-systemet, økonomisk rapportering, låneforvaltning, innkjøpsavtaler og eiendomsskattekontor.

IT: drift og utvikling av kommunens samlede IT- og telefonsystemer, innkjøp og anskaffelser av IT og telefoni, brukerstøtte og tilgangsstyring IT,

Informasjon og sekretariat: inngående dokumentasjon til kommunen, kommunens samlede arkiv, systemansvar for saksbehandlersystemet, informasjon og veiledning om kommunens tjenester, drift av kommunens nettside og SOME-kanaler, møtesekretariat for alle politiske utvalg, valggjennomføring, ekspedisjon inkl. betalingsmottak, skjenkebevillinger og skjenkavgifter, kommunale vigslar.

Bibliotek: utlån av bøker, informasjonsformidling og ulike arrangement

Staben har også ansvar for tilrettelegging for systemer for kommunens internkontroll, GDPR (personvern) og andre ledelsessystemer.

Rammeområdet **livssyn** ligger under stab av praktisk årsaker. I forbindelse med forslag om å innføre festeavgifter som øker inntektene til kirka, er det lagt inn et tiltak i 2022 som reduserer tilskuddet med 100 000 kr fra 2023. Tilskuddet for 2023 er derfor foreslått til kr. 2 356 000 kr.

Tjenesteytingsavtale er budsjettet i henhold til avtale om 144 000 per år. Totalt utgjør dette 2 500 000 kr til Bardu menighet i 2023.

Hovedmålet for stab i 2023 er fortsatt økt digitalisering. Alle avdelinger i stab har fokus på digitalisering og forenkling, og mulighet for effektivisering gjennom dette. Det arbeides konkret med implementering av ulike systemer som vil gi effektivisering når de er fullt iverksatt og tatt i bruk i hele organisasjonen.

Budsjett 2023 for stab og fellestjenester består i hovedsak av lønnskostnader og faste avgifter som programvarekostnader, telefonutgifter og noen abonnementsutgifter til faglige oppslagsverk. På IT og økonomi er det også nødvendig med noen konsulentutgifter til kjøp av tjenester der kommunen selv ikke har slik kompetanse. Kurs og oppholdsutgifter er samlet for hele stab og kuttet kraftig ned. Den enkelte avdeling vil i 2023 få tildelt kursmidler etter søknad til stabsleder.

Følgende tiltak er godkjent og innarbeidet i økonomiplanen:

Tiltak som er lagt inn i budsjett og økonomiplan, men er gjenstand for politisk prioritering er:

Tiltak	Beskrivelse	+	-	Helårseff	KanBørMå
100% Stilling på eiendomsskatt	Skrive ut eiendomsskatt, klagebehandling, henvendelser,	700 000		700 000	Må
Legge ned OMS-utvalget	Legge ned OMS-utvalget - behandle saker i FSK - som økes med 2 medl.		- 10 500	- 63 217	
Legge ned PTU	Legge ned PTU - behandle saker i FSK - som økes med 2 medl.		- 10 500	- 63 217	
Legge ned Vilt- og utmarksutvalget	Legge ned VUU - behandle saker i FSK - som økes med 2 medl.		- 3 150	- 18 815	
Legge ned Disp.nemnda	Legge ned Disp.nemnda - behandle saker i FSK - som økes		- 3 150	- 18 815	
Øke Formannskapet med 2 medlemmer	Legges OMS, PTU, VUU og DISP ned bør antall medlemmer i FSK	1 550		9 200	Bør

Oppsummering av tiltak gjennom økonomiplanperioden

Tiltak som er lagt inn i budsjett og økonomiplan, men er gjenstand for politisk prioritering.

Tiltak	2023	2024	2025	2026
Øke Formannskapet med 2 medlemmer	1 629	9 669	9 669	9 669
Legge ned OMS-utvalget og PTU	- 22 071	- 132 882	- 132 882	- 132 882
Legge ned Vilt- og utmarksutvalget, og disp. nemnda	- 6 621	- 39 549	- 39 549	- 39 549
100% Stilling på eiendomsskatt	700 000	700 000	700 000	700 000
Effektivisering av kommunal bilpark	- 200 000	- 200 000	- 200 000	- 200 000
Legge ned Øvre Bardu skole	- 1 311 750	- 3 148 200	- 3 148 200	- 3 148 200
Ta bort tilbud SFO Nedre Bardu inkludert transport	- 639 724	- 639 724	- 639 724	- 639 724
Kjøpe tjenester fra Bapro på vask av kommunale hjelpemidler	20 000	20 000	20 000	20 000
Øke ergoterapi med 20 % stilling	143 000	143 000	143 000	143 000
Medisinsk utstyr	30 000			
Redusere 50% terapeut (rus og psykisk helse)	- 150 000	- 300 000	- 300 000	- 300 000
Sette av midler til kulturprisen i budsjettet	5 000	5 000	5 000	5 000
Sette av midler til Ungdommens motivasjonspris i budsjettet	5 000	5 000	5 000	5 000
Overdra anlegg til alpklubben	- 31 000	- 63 000	- 63 000	- 63 000
Fjerne oljetanker	- 400 000			
Kommunen bruker fellesstue ved omsorgsboliger Parkveien	- 28 920	- 57 840	- 57 840	- 57 840
Ikke drift av Øvre Bardu skole og SFO	- 200 000	- 400 000	- 400 000	- 400 000
Redusere bevilgning Nedre Bardu samfunnslag	- 50 000	- 50 000	- 50 000	- 50 000
Kutt av brøyting Røde kors garasjen	- 18 000	- 18 000	- 18 000	- 18 000
Branntegninger samlet sum 600 000 kr	150 000	150 000	150 000	150 000
Retningslinjer brøyting	- 15 000	- 30 000	- 30 000	- 30 000
Sum tiltak	- 2 018 457	- 4 046 526	- 4 046 526	- 4 046 526

Tiltakene er innarbeidet i budsjett og økonomiplan. Tiltak med virkning fra 2024 er ikke lagt inn, dette legges inn i neste budsjettår.

Tiltak og eventuelle endringer i tiltak vil utgjøre budsjettpremissene som er kommunestyrets prioriteringer i årsbudsjettet.

Omstillingsbehov i økonomiplanperioden

Omstillingsbehov sammenlignet med 2023

Rammeområde	2023	2024	2025	2026
Enhet Oppvekst, kultur og integrering	108 590 702	106 254 252	106 254 252	106 254 252
Enhet Helse, omsorg og barnevern	128 385 242	127 580 242	127 580 242	127 580 242
Enhet Samfunn og utvikling	49 813 815	49 727 895	49 727 895	49 727 895
Næring	-	-	-	-
Brann og redning	3 658 601	3 658 601	3 658 601	3 658 601
NAV	3 150 000	3 150 000	3 150 000	3 150 000
Stab og fellestjenester	24 479 045	24 479 045	24 479 045	24 479 045
Politisk virksomhet	3 914 421	3 778 722	3 778 722	3 778 722
Fellesutgifter	2 570 506	2 570 506	2 570 506	2 570 506
Skatt, tilskudd og finans	- 324 562 332	- 316 963 732	- 312 577 232	- 308 485 132
Totalsum	- 0	4 235 531	8 622 031	12 714 131

Oversikten viser innsparingskrav som er lagt inn på enhetene i økonomiplanperioden for å få budsjettet til å gå i balanse. Behovet for omstilling kommer av økte kapitalkostnader knyttet til bygging av ny skole og andre investeringer, i tillegg til andre rammebetingelser. Tilpasninger må gjøres gjennom økte inntekter eller reduserte kostnader, og det må være tilpasninger av varig karakter. Tiltakene som er godkjent administrativt for 2023 er lagt inn i økonomiplanperioden, og fremtidige tiltak kommer i tillegg til disse.

Avsetning av årets resultat ble satt ned for å jevne ut omstillingsbehovet i økonomiplanperioden. Det ble redusert fra 9 millioner kr til 3 millioner kr i 2023, 5 millioner kr i 2024 og 6 millioner kr i 2025. Uten dette tiltaket var omstillingsbehovet ujevnt fordelt.

Årlige endringer i omstillingsbehov

Rammeområde	2023	2024	2025	2026
Enhet Oppvekst, kultur og integrering	- -	1 694 212	- 1 754 600	- 1 636 840
Enhet Helse, omsorg og barnevern	- -	1 694 212	- 1 754 600	- 1 636 840
Enhet Samfunn og utvikling	- -	423 553	- 438 650	- 409 210
Brann og redning	-	-	-	-
NAV	-	-	-	-
Stab og fellestjenester	-	-	-	-
Politisk virksomhet	- -	423 553	- 438 650	- 409 210
Fellesutgifter	-	-	-	-
Skatt, tilskudd og finans	-	-	-	-
Totalsum	- -	4 235 531	- 4 386 500	- 4 092 100

I årene 2024-2026 må det gjøres varige tiltak for å få ned driftsnivået som utgjør 4 millioner kr årlig. Dette vil medføre flere vanskelig valg, men vil være nødvendige. Alle tilbud og strukturer må være gjenstand for vurderinger, ikke minst på de områder hvor vi merker klare nedganger i antall brukere. Det er også viktig å fokusere på nødvendige/lovpålagte kommunale oppgaver, og senke forventningene på noen områder.